

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Michal Hybrant

Protest jako podmínka žaloby na neplatnost rozhodnutí valné hromady

Diplomová práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Protest jako podmínka žaloby na neplatnost rozhodnutí valné hromady* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 857 znaků včetně mezer.

V Dlouhé Loučce dne 21. července 2021

Michal Hybrant

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Mgr. Michalovi Černému, Ph.D. za vstřícnost, poskytnuté věcné připomínky a za trpělivost při odborném vedení mé diplomové práce. Děkuji také rodině a přátelům za podporu po celou dobu studia.

Obsah

OBSAH	4
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	6
ÚVOD	8
1. TEORETICKÉ VYMEZENÍ	10
1.1. PROTEST JAKO PRÁVNÍ JEDNÁNÍ	10
1.2. FUNKCE A ÚČEL PROTESTU	10
1.3. DOVOLÁNÍ SE NEPLATNOSTI	12
1.4. ZAHRANIČNÍ ÚPRAVA PROTESTU	13
1.4.1. Německo.....	13
1.4.2. Slovensko.....	14
1.5. DÍLČÍ ZÁVĚR	15
2. GENEZE PROTESTU	17
2.1. ODPOR PODLE SSO	18
2.1.1. <i>Protest jako právní jednání</i>	18
2.1.2. <i>Smysl, účel a funkce</i>	19
2.2. PROTEST PODLE OBCHZ	19
2.3. NÁMITKY PODLE OBCHZ	20
2.3.1. <i>Obecná charakteristika</i>	20
2.3.2. <i>Smysl, účel a funkce</i>	21
2.4. DÍLČÍ ZÁVĚR	22
3. PROTEST DLE ZOK	23
3.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	23
3.2. OBSAH PROTESTU.....	24
3.2.1. <i>Srozumitelnost, určitost, odůvodněnost</i>	24
3.2.2. <i>Vyloučení protestu ve společenské smlouvě</i>	27
3.2.3. <i>Blanketní a generální protest</i>	29
3.3. FORMA PROTESTU	30
3.4. PROTEST PŘI ROZHODOVÁNÍ NA ZASEDÁNÍ VALNÉ HROMADY	32
3.4.1. <i>Valná hromada</i>	32
3.4.2. <i>Včasnost protestu</i>	33
3.4.3. <i>Korespondenční hlasování</i>	35
3.5. ROZHODOVÁNÍ MIMO ZASEDÁNÍ VALNÉ HROMADY.....	37
3.5.1. <i>Rozhodování per rollam a dodatečné hlasování</i>	37
3.6. PROTEST PROTI ROZHODNUTÍ VOLENÝCH ORGÁNŮ.....	38
3.7. OSOBA PROTESTUJÍCÍ	39
3.8. VÝJIMKY Z PODÁNÍ PROTESTU.....	42
3.8.1. <i>Výjimky v případě přítomného společníka</i>	43
3.8.2. <i>Výjimky v případě nepřítomného společníka</i>	44
3.9. VYVRATITELNÁ PRÁVNÍ DOMNĚNKA.....	46
3.10. ÚVAHY DE LEGE FERENDA.....	47
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	52
SHRNUTÍ	61
KLÍČOVÁ SLOVA	61

ABSTRACT	62
KEYWORDS	62

Seznam použitých zkratek

Zkratky právních předpisů¹

AktG	Aktiengesetz (německý akciový zákon)
GmbHG	Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (německý zákon o společnostech s ručením omezeným)
NotŘ	zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
Novela	zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OBZ	zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník (slovenský obchodní zákoník)
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
OZ 1950	zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník
recepční zákon	zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého
Směrnice	Směrnice EU 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.
SOZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
SSO	zákon č. 58/1906 ř. z., o společnostech s ručením obmezeným
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZŘS	zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny předpisy citovány ve znění pozdějších předpisů.

Další použité zkratky

a. s.	akciová společnost
BGH	Spolkový nejvyšší soudní dvůr Německa
KS	krajský soud
LG	zemský soud
MS	městský soud
NSČR	Nejvyšší soud České republiky
NSČSR	Nejvyšší soud Československé republiky
NSS	Nejvyšší správní soud
NSSR	Nejvyšší soud Slovenské republiky
OLG	vyšší zemský soud
OS	okresní soud
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
společenská smlouva	zakladatelské právní jednání, společenská smlouva, stanovy
ÚS	Ústavní soud
VS v Olomouci	Vrchní soud v Olomouci
VS v Praze	Vrchní soud v Praze

Úvod

Cílem předkládané diplomové práce je podrobná analýza s normativními prvky institutu jako podmínky na dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady v kapitálových společnostech podle současné právní úpravy. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o staronový institut korporátního práva s odlišným významem od toho, než jaký mu přiřazoval obchodní zákoník. Je proto zapotřebí zkoumat, zda lze najít jinou možnou historickou inspiraci, jíž by mohlo být využito při dnešním výkladu a aplikace zkoumaného institutu.

Zároveň nesmí být opomenuta ani tzv. první velká novela zákona o obchodních korporacích, která do značné míry daný institut ovlivnila. Z toho důvodu si práce vzala také za cíl zodpovědět případné výkladové otázky související se zmíněnou novelou. Z důvodové zprávy také víme, že se zákonodárce do určité míry německou právní úpravou, tudíž je v práci přihlédnuto k německému akciovému zákonu.² V německém právním řádu se protest jako neopominutelná podmínka procesního návrhu akcionáře objevila poprvé od roku 1884.³ Proto se lze důvodně domnívat, že německé právní závěry mohou být významným inspiračním zdrojem. Bude však zkoumáno, do jaké míry je lze převzít a použít na českou právní úpravu.

V neposlední řadě se práce zabývá slovenskou judikaturou vztahující se k institutu protestu, jejíž závěry následně porovná a potažmo zohlední při výkladu tohoto institutu podle ZOK. Je tak činěno z historického důvodu, kdy slovenský obchodní zákoník byl schválen ještě za existence České a Slovenské Federativní Republiky, a bylo by zajímavé, zda a popřípadě do jaké míry lze přijmout slovenské závěry.

Byť by se dalo předpokládat, že se v české odborné literatuře najde řada zdrojů, která by danou problematiku rozebírala, opak je skutečností. Problematika protestu byla českou doktrínou v zásadě opomíjeným tématem, což dokládá množství odborných článků a komentářové literatury. Situace se nijak zvlášť nezlepšila ani po nabytí účinnosti Novely. Problematiku protestu proto nelze ve svém souhrnu považovat za dostatečně zpracovanou, zvlášť když Novela založila nové výkladové problémy, jimiž se prozatím zabývala pouze hrstka autorů. Na základě uvedeného má autor za to, že se jedná a bude jednat o bezesporu aktuální téma, o které se bude zajímat mnoho autorů. Mezi nejvýznamnější komentářové autory patří Filip s Lasákem, Pokorná a Šuk. Mezi autory odborných článků lze řadit zejména Chovancovou a Joskovou.

² Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 165, § 192.

³ Jednalo se o tzv. druhou novelu tehdejšího všeobecného obchodního zákona z roku 1861. Blíže SCHÄFER, Carsten. In: GOETTE, Wulf, HABERSACK, Mathias. *Münchener Kommentar zum Aktiengesetz: Band 4*. §§ 179-277 [online datovába]. 5. vydání. München: C. H. Beck, 2021, bod 2 (§ 245) [cit. 25. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.g11.htm - FNID0EHKWKB.

Při zpracování je využita metoda analýzy historické a současné právní úpravy protestu, doplněná o normativní závěry reagující na vzniknuté výkladové otázky. Současně bude využita metoda komparace se závěry německé doktríny a podpůrně se slovenskými judikaturními závěry. Cílem komparace bude porovnání jednotlivých dílčích závěrů týkajících se problematiky protestu a následné zhodnocení s možným aplikačním přesahem do našeho právního řádu. Dále bude využito jazykového, subjektivně historického, formálně systematického a teleologicko-axiologického výkladu.

Práce si stanovuje následující hypotézy: český právní řád znal pouze dva materiální předchůdce současného protestu – odpor a námítky; německá a slovenská právní úprava může být možným inspiračním zdrojem pro českou úpravu protestu.

Současně si práce pokládá tyto výzkumné otázky: Lze převzít právní závěry týkající se odporu a námitek zcela či alespoň částečně na dnešní právní stav? Lze převzít německé právní závěry a závěry slovenské judikatury zcela nebo alespoň částečně na českou právní úpravu? Bude mít novela zákona o obchodních korporacích vliv na dvě předchozí odpovědi?

Práce je systematicky členěna na pět kapitol včetně úvodu a závěru. První kapitola se zabývá teoretickým vymezením protestu, definuje obecné materiální znaky protestu a zároveň právní zakotvení institutu v německé a slovenské úpravě. Autor se domnívá, že není dobře možné pochopit smysl a účel zkoumaného institutu, aniž by bylo alespoň rámcově vymezeno dovolání se neplatnosti usnesení. Proto zde bude vytyčen právní rámec, smysl a účel institutu. Ve druhé kapitole autor popisuje genezi institutu s poukazem na instituty odporu, protestu a námitek, u nichž se zkoumá naplnění obecných materiálních znaků protestu z důvodu možného horizontálního přenášení právních závěrů na dnešní právní stav. Následuje nejdůležitější kapitola zabývající se protestem dle ZOK, kde je institut podrobně rozebrán a doplněn o normativní prvky. Současně je upozorněno na Novelu a výkladové otázky, na které se autor snaží pomocí moderní metodologie nalézt možné výkladové řešení.

Závěrem je třeba uvést, že vzhledem k rozsahu práce se autor zaměřil pouze na hmotněprávní problematiku s výjimkou podkapitoly zabývající se právní domněnkou, kterou nelze v tomto případě opomenout. Dále se autor šířeji nezabýval problematikou vyslovení neplatnosti, jelikož samotné téma by bylo schopno pojmut při nejmenším jako další diplomovou práci.

1. Teoretické vymezení

1.1. Protest jako právní jednání

Protest je možné chápat ve formálním⁴ a materiálním smyslu,⁵ nicméně pro účely této práce se autor zaměří pouze na materiální pojetí. Vzhledem k první hypotéze bude zapotřebí vymezit obecné materiální právní znaky protestu, mezi které patří (1) právní jednání, (2) smysl a účel, (3) funkce a (4) osoba oprávněná k podání protestu, již je tímto založena aktivní věcná legitimace v případném soudním řízení o vyslovení neplatnosti.

V první řadě je třeba stanovit, co se rozumí pod pojmem právní jednání. Právní jednání lze definovat jako jednání naplňující následující pojmové znaky. Prvním znakem je projev vůle, tj. jakákoli projevená vůle navenek. Druhým znakem je zaměření projevu vůle na vyvolání právních následků, přičemž není podstatné, zda jednájící osoba svůj projev právně kvalifikuje. Naopak vždy bude důležité, aby osoba chtěla být svým projevem vůle právně vázána, tj. chce vyvolat určité právní následky s projevem vůle spojené. Posledním znakem je aprobace právním řádem, což znamená, že s projevem vůle spojuje zákon určité právní následky.⁶

Protest lze chápat jako nesouhlasný projev vůle společníka učiněný zpravidla na zasedání valné hromady s úmyslem upozornit osoby zúčastněné na případné vady návrhu nebo již přijatého usnesení, se kterým právo spojuje právní následek v podobě práva společníka dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady.⁷

Vzhledem k uvedenému lze protest chápat jako právní jednání, na něž se vztahují ustanovení § 545 a násl. OZ.⁸ Současně je třeba zmínit, že protest je zároveň hmotněprávní podmínkou zakládající aktivní věcnou legitimaci společníka.

1.2. Funkce a účel protestu

Právní nauka a judikatura přiřazuje protestu funkci motivační (aktivizační) ve vztahu ke společníkům, kteří mají vnímat jednání na zasedání valné hromady, ale i sledovat její program uvedený v pozvánce a v souladu s tím i využívat právo na informace, díky kterému si lépe

⁴ Formální pojetí není pro tuto práci směrodatné.

⁵ V tomto se lze inspirovat správním právem a na základě analogie užít závěry NSS zabývajících se vymezením opatření obecné povahy. Podle soudu „(...) *ke posouzení toho, zda je určitý správní akt opatřením obecné povahy, je nutno přistupovat materiálně; je tedy nerozhodné, zda právní předpis určitý správní akt jako opatření obecné povahy výslovně pojmenovává.*“ Viz rozsudek NSS ze dne 18. července 2006, sp. zn. 1 Ao 1/2006. Srov. též usnesení NSS ze dne 28. února 2011, sp. zn. 4 Ao 1/2011.

⁶ BERAN, Vladimír. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 582 (§ 545). Srov. MELZER, Filip. In: MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol. *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419-654*. Praha: Leges, 2014, s. 468 (§ 545).

⁷ Není-li v textu výslovně uvedeno jinak, vše uvedené pro společníka platí i pro akcionáře.

⁸ Nejedná se o případ uvedený v § 45 odst. 4 ZOK.

vyhodnotí případné důsledky usnesení. Druhá, ochranná funkce zpravidla chrání společnost v případě absence protestu před možným soudním řízením.⁹ Chovancová¹⁰ sem řadí i funkci varovnou, upozorňující společnost na možnou formální či materiální vadu usnesení, a funkci preventivní, díky níž může valná hromada včas zareagovat na vytýkané vady a je-li to možné a nutné, tak je i napravit.¹¹ Můžeme sem řadit i další dvě funkce – ekonomickou, která se snaží zamezit zbytečným soudním nákladům v případě soudního řízení o vyslovení neplatnosti, a funkci důkazní, jejímž prostřednictvím společník prokazuje poukázání na možné vady usnesení.

Hlavním smyslem a účelem protestu je jeho preventivní působení, které se projevuje ve snaze zamezit vzniku vadných usnesení již na zasedání valné hromady a tím předejít budoucímu soudnímu řízení. Procesní návrh na dovolání se neplatnosti má být až prostředkem *ultima ratio*.

Každý společník má nejen ve svém zájmu, ale i v souladu s korporální loajalitou dohlížet nad zákonností při rozhodování na zasedání valné hromady, ale i před samotným konáním. V případě podezření by měl společník podat protest. Jen tak lze docílit zejména preventivní a varovné funkce, a tedy i účelu protestu.

Zmíněná korporální loajalita společníka dle § 212 odst. 1 věta první OZ vymezuje základní vztah mezi ním a společností.¹² Jedná se o specifikaci obecně platných principů jednat v právním styku poctivě a zjevně nezneužívat svého práva.¹³ Slovy občanského zákoníku „*Přijetím členství v korporaci se člen vůči ní zavazuje **chovat se čestně** a zachovávat její vnitřní řád.* Slovní spojení „chovat se čestně“ lze chápat tak, aby společník „*příspěval k dosažení účelu korporace stanovenému zákonem (...) a zdržel se všeho, co by dosažení tohoto cíle obrozilo,*“¹⁴ přičemž obecným účelem kapitálových společností je dosažení zisku.

Bude-li protest shledán důvodným, je úkolem valné hromady na něj zareagovat. Touto reakcí může být utvrzení se ve správnosti postupu a obsahu usnesení, jeho případná revize nebo jiný postup reflektující důvody či jejich část v protestu uvedenou. Pokud by vada nebyla napravena, ať již z důvodu, že byla posouzena jako nedůvodná, nebo byla napravena nedostatečně, dává zákon možnost společníkovi žádat odstranění vytýkané vady soudní cestou.

⁹ POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, Jan, DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 966 (§ 192). Srov. DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 399. Srov. také usnesení VS v Praze ze dne 8. března 2019, sp. zn. 5 Cmo 228/2018.

¹⁰ CHOVANCOVÁ, Kateřina. Protest proti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 3, s. 76 a násl.

¹¹ ŠUK, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 881–882, bod 1 a 2 (§ 424).

¹² Tamtéž. Srov. též DVOŘÁK: *Společnost s ručením omezeným* ..., s. 297.

¹³ § 6 odst. 1 a § 8 OZ.

¹⁴ HRABÁNEK, Dušan. In: PETROV, Jan a kol. *Občanský zákoník*. ..., s. 273 (§ 212).

1.3. Dovolání se neplatnosti

S právem protestu věcně souvisí právo společníka dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady. Obě práva jsou subjektivním právem společníka související s jeho podílem (akcií). Lze se domnívat, že obě práva jsou zásadně neodejmutelná a představují nejen individuální prostředek ochrany práv společníka, ale zároveň jsou právním prostředkem k ochraně zákonnosti usnesení.¹⁵

Obě práva lze subsumovat pod tzv. vedlejší nemajetková práva společníka, která věcně souvisí se základním nemajetkovým právem účasti společníka na správě kapitálové společnosti, jež se projevuje v podobě vytváření kolektivního projevu vůle společníků na valné hromadě.

Valná hromada jako nejvyšší orgán kapitálové společnosti rozhoduje o nejzásadnějších otázkách společnosti, z toho důvodu by nemělo být její rozhodnutí nezvratitelné a měl by existovat zákonný mechanismus, který umožní v případě zásadních vad postihujících usnesení jej napadnout a docílit tak souladu se zákonem, společenskou smlouvou, stanovami nebo dobrými mravy.

Z tohoto důvodu umožňuje ZOK v podobě zvláštního určovacího procesního návrhu¹⁶ docílit soudního přezkumu usnesení za dodržení formálních podmínek upravených pro s. r. o. v části první, hlavě čtvrté, dílu třetím v ustanoveních § 191 a § 192 a pro a. s. v části první, hlavě páté, dílu pátém, oddílu druhém v ustanoveních § 428 a § 429 pro akciové společnosti zákona o obchodních korporacích.

Účel právní úpravy vyslovení neplatnosti představuje nejen ochranu individuálních práv a právního postavení osob oprávněných domáhat se vyslovení, ale rovněž jde o ochranu třetích osob, které stojí mimo vnitřní strukturu obchodní korporace a které mohou být usnesením dotčeny na svých právech.¹⁷ Zároveň se však jedná o zákonem upravený nástroj ochrany vnitřních poměrů obchodní korporace.¹⁸ Jelikož i právnické osoby mohou být nositeli základních práv,¹⁹ můžeme konstatovat, že se jedná o výsledek proporcionality²⁰ mezi právy osob oprávněných k podání návrhu, právy třetích osob stojících vně obchodní korporace a právy samotné obchodní korporace.

¹⁵ Blíže ŠTENGLOVÁ, Ivana. Lze odejmout zákonem přiznaná práva, aneb kdy přestává být akcie akcií? *Bulletin advokacie*, 2017, č. 12, s. 17 a násl. Závěr lze aplikovat nejen na dovolání se neplatnosti ale i protest jako takový.

¹⁶ Viz DĚDIČ, Jan. In: DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl II, § 93 - § 175*. Praha: Polygon, 2002, s. 1124 (§ 131). Nebo usnesení NSČR ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Odo 1060/2006.

¹⁷ Zejména se bude jednat o dobrou víru třetích osob a zároveň právní jistotu vázanou na platnost usnesení přijatých valnou hromadou.

¹⁸ Např. usnesení NSČR ze dne 27. února 2014, sp. zn. 29 Cdo 2712/2012.

¹⁹ K tomu blíže náleží ÚS ze dne 19. ledna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 15/93 nebo náleží ÚS ze dne 15. srpna 2018, sp. zn. II ÚS 131/18.

²⁰ Blíže k pojmu proporcionalita náleží ÚS ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94.

1.4. Zahraniční úprava protestu

1.4.1. Německo

Vzhledem k druhé hypotéze je zapotřebí vymezit právní základ protestu v Německu. Nejprve je třeba uvést, že německý akciový zákon rozlišuje mezi tzv. napadnutelností (*Anfechtbarkeit*) a nicotností (*Nichtigkeit*), a to podle závažnosti vad, jež postihují jednotlivá usnesení valné hromady. Pro účely práce se budeme zabývat pouze napadnutelnými usneseními, které lze přirovnat k naší relativní neplatnosti, a se kterými je spjat institut protestu.²¹

Právní úprava protestu (*Widerspruch*) je upravena v § 245 bodech 1 a 2 AktG. Ze zákona je zřejmé, že institut protestu je silně spjat s účastí akcionáře na zasedání valné hromady a pouze na něm lze platně podat protest,²² přičemž krom účasti uvádí ještě další dva předpoklady. Akcionář musí nabýt akcie ještě před vyhlášením pořadu zasedání²³ a musí svůj protest uvést do zápisu.

Doktrína uvádí, že k aktivní legitimaci postačí i jediná akcie, která dává svému vlastníkovu právo napadat usnesení a tím i právo podávat protest. Je zastáván názor, že je irelevantní, zda je s akcií spojeno i právo hlasovací, tj. i akcionář, který vlastní jen jednu prioritní akcii bez hlasovacího práva, může na zasedání úspěšně podat protest.²⁴

Pod pojmem „účast“ doktrína nerozumí pouhou fyzickou přítomnost, může se jednat i o online účast. Naproti tomu korespondenčně hlasující akcionáři nejsou podle § 118 odst. 2 AktG považováni za osoby zúčastněné, a proto se na ně podmínka protestu nevztahuje.²⁵

Protest lze definovat jako nesouhlas akcionáře s usnesením nebo návrhu usnesení z důvodu možného rozporu se zákonem nebo stanovami, přičemž pouhé hlasování proti nelze považovat za nesouhlasné prohlášení ve výše uvedeném smyslu.²⁶ Není však zapotřebí, aby byl i odůvodněn.

²¹ Srov. §§ 243-246 AktG.

²² ENGLISH, Lutz. In: HÖLTERS, Wolfgang a kol. *Aktiengesetz: Kommentar* [online databáze]. 3. vydání. München: C. H. Beck, 2017, bod 15 (§ 245) [cit. 6. července 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gIII.gI4.gla.htm.

²³ Tento předpoklad je účinný od 1. listopadu 2005 a jednalo se o reakci německého zákonodárce na tzv. loupeživé akcionáře (*räuberische Aktionäre*). Blíže EHMANN, Erik. In: GRIGOLEIT, Christoph a kol. *Aktiengesetz* [online databáze]. 2. vydání. München: C. H. Beck, 2020, bod 2 (§ 245) [cit. 26. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gII.gI2.gla.htm.

²⁴ SCHÄFER: *Münchener Kommentar...*, bod 19 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.gI1.gIb.gIaa.gI1.htm

²⁵ Tamtéž, bod 34. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.gI1.gId.htm.

²⁶ Tamtéž, bod 36. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.gI1.gIe.gIaa.htm.

Doktrína uvádí, že postačí, pokud akcionář prohlásí, že konkrétní nebo všechna usnesení považuje za nesprávná, nezákonná apod. Slovo protest nemusí zaznít.²⁷

Akcionář či jeho právní zástupce nemá výslovnou povinnost aktivně požádat o zaprotokolování protestu, postačí, aby notář nebo jiná osoba pořizující zápis pochopila, že se jedná o protest. Důležitý je však faktický stav, tj. že akcionář protest podal. Pokud protest nebude zaznamenán, musí akcionář prokázat podání protestu jiným způsobem, nicméně jeho právo tím není dotčeno.²⁸

Pokud by výše uvedené podmínky nebyly naplněny, akcionář by dotčené usnesení nemohl napadnout, ledaže by splnil jednu z následujících výjimek: „*každý akcionář, který se nedostavil na valnou hromadu, pokud nebyl na valnou hromadu neoprávněně připuštěn nebo pokud valná hromada nebyla řádně svolána nebo nebyl řádně oznámen předmět usnesení.*“²⁹

GmbHG neobsahuje obdobné ustanovení o napadnutelných usneseních jako AktG, nicméně existuje právní konsensus,³⁰ že se úprava obsažená v akciovém zákoně uplatní *per analogiam*. Omezení uvedená v § 245 body 1 a 2 se na společníky nevztahují, a proto nejsou omezení úpravou protestu jako akcionáři.³¹

1.4.2. Slovensko

Nyní vymežeme právní základ protestu ve slovenském právním řádě, který oproti naší dřívější úpravě vnímá protest odlišným způsobem.

Slovenský obchodní zákoník, jakož i český obchodní zákoník chápal protest do roku 2002 jako pouhou náležitost obsahu zápisu a. s. a upravoval jej v ustanovení § 188 odst. 2 písm. f). První,

²⁷ Tamtéž, bod 38. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.g1.gle.glcc.g1.htm.

²⁸ Tamtéž, bod 39. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.g1.gle.glcc.g2.htm.

²⁹ § 245 bod 2 AktG.

³⁰ Např. rozhodnutí OLG Düsseldorf ze dne 19. dubna 2018, sp. zn. I-6 W 2/18 nebo rozhodnutí BGH ze dne 24. března 2016, sp. zn. II ZB 32/15. Srov. STEINMEYER, Roland, SEIDEL, Thorsten. Das Verhältnis von Anfechtungs- und Nichtigkeitsklagen im Recht der Aktiengesellschaft und GmbH. *Deutsches Steuerrecht*, 1999, roč. 37, č. 50, s. 2077.

³¹ WOLFF, Reinmar. In: PRIESTER, Hans-Joachim, MAYER, Dieter, WICKE, Hartmut. *Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts: Band 3. Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [online databáze]. 5. přepracované vydání. München: C. H. Beck, 2018, bod 63 [cit. 30. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata%2Fkomm%2FMuenchHdbGesR3_5%2Fcont%2FMuenchHdbGesR3.gIsect40.gIV.g15.glb.glaa.htm. Srov. DRESCHER, Ingo. In: HENSSLER, Martin, STROHN, Lutz a kol. *Gesellschaftsrecht* [online databáze]. 5. vydání. München: C. H. Beck, 2021, bod 19 [cit. 15. července 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HensslerStrohnKoGesR_5/AktG/cont/HensslerStrohnKoGesR.AktG.p245.gIII.g1.htm.

nikoli zásadní rozdíl nastal druhou velkou novelou ObchZ, kdy nově platilo přiměřené užití obsahu zápisu a. s. i na s. r. o.,³² což v případě OBZ neplatí.³³

Zásadnější rozdíl nastal teprve novelou OBZ z roku 2001, která nově vložila do ustanovení § 183 větu druhou, dle níž „*Akcionár, ktorý sa zúčastnil valného zhromaždenia, sa môže domáhať práva podľa § 131 ods. 1 iba ak podal protest do zápisnice z valného zhromaždenia.*“³⁴

Vzhledem k uvedenému je protest nově chápán nejen jako jedna z náležitostí zápisu, ale současně jako nutná podmínka pro dovolání se neplatnosti usnesení, která stíhá pouze akcionáře, jenž se účastnil zasedání valné hromady a zároveň aktivně požádal o zaprotokolování svého protestu.³⁵ Zároveň úprava neobsahuje žádné výjimky beroucí v potaz situaci, kdy se akcionář nezúčastní zasedání z omluvitelného důvodu.

1.5. Dílčí závěr

Lze shrnout, že protest lze charakterizovat jako právní jednání splňující pojmové znaky, mezi něž patří: (1) vůle, (2) projev vůle, (3) směřování projevu vůle k nastoupení právních účinků a (4) aprobace právním řádem. Současně jej lze chápat nejen jako právo každého společníka, ale zároveň jako jeho významné omezení při výkonu věcně souvisejícího práva dovolání se neplatnosti, což by mělo být bráno v potaz při výkladu a aplikaci protestu.³⁶ Smyslem a účelem institutu je snaha zamezit vzniku vadných usnesení a tím i případnému soudnímu přezkumu. K naplnění účelu slouží následující funkce: preventivní, varovná, motivační, ochranná, ekonomická a důkazní.

S protestem věcně souvisí právo na dovolání se neplatnosti. Jedná se o zákonný mechanismus, jehož účelem je docílení souladu přijatého usnesení se zákonem, společenskou smlouvou nebo dobrými mravy. Právní nauka obě zmíněná práva subsumuje pod širší právo společníka podílet se na řízení společnosti. Zároveň se jedná o tzv. neodejmutelná práva.

Obdobnou úpravu protestu nalezneme v § 245 bodech 1 a 2 AktG. Německá právní nauka dovodila, že omezení uvedená v předešlém ustanovení se na společníky v s. r. o. neuplatní, tj. jsou vždy oprávněni k žalobě na napadnutelnost (neplatnost).

Slovenský obchodní zákoník na rozdíl od ObchZ chápe protest nejen jako jednu z náležitostí zápisu ze zasedání valné hromady, ale především jako neopominutelnou podmínku

³² Srov. § 129 odst. 4 *in fine* ObchZ ve znění zákona č. 370/2000 Sb.

³³ Srov. § 127a odst. 2 OBZ.

³⁴ Podmíněnost návrhu akcionáře byla zavedena novelou OBZ zákonem č. 500/2001 Zb.

³⁵ Tento závěr lze podpořit důvodovou zprávou k novele OBZ, která uvádí „*Oprávnenie akcionára domáhať sa vyslovenia neplatnosti valného zhromaždenia je viazané na splnenie podmienky, že podal osobne protest do zápisnice.*“ Viz Důvodová zpráva k zákonu č. 500/2001 Zb., zvláštní část, § 183. Slovo osobně je třeba vnímat i jako prostřednictvím zástupce. Např. rozsudek KS Nitra ze dne 8. října 2020, sp. zn. 26 Cob/43/2020.

³⁶ Shodně JOSKOVÁ, Lucie. Napadení usnesení valné hromady společníkem podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 2, s. 41.

pro dovolání se neplatnosti, přičemž podmínka tíží pouze na zúčastněného akcionáře. Výkon práva nezúčastněného akcionáře a společníků v s. r. o. není uvedenou podmínkou omezen.

2. Geneze protestu

První hypotéza uvádí dva historické právní instituty, odpor a námitky, jakožto předchůdce dnešního protestu. Z toho důvodu bude na úvod kapitoly zmíněn krátký historický exkurz, který vymezení vývoj protestu jako takového. Následně v jednotlivých podkapitolách bude zkoumáno, zda historické instituty naplňují obecné znaky protestu vymezené v předchozí kapitole.

Odpor – první potenciaální předchůdce protestu – se jako hmotněprávní podmínka poprvé objevil až v souvislosti s přijetím (rakouského) zákona o společnostech s ručením omezeným (SSO) v roce 1906. Jako svůj inspirační zdroj zvolil rakouský zákonodárce GmbHG.

SSO sice nabyt platnosti a účinnosti za dob Rakouska-Uherska, nicméně spolu s dalšími právními předpisy upravujícími kapitálové společnosti byl na základě čl. 2 recepčního zákona převzat do našeho právního řádu.³⁷ Na rozdíl od německé úpravy obsahoval SSO ustanovení § 41, který je pro účely práce rozhodující.

Byť je problematika a. s. starší nežli úprava s. r. o., obdobnou pozitivní úpravu odporu v akciovém právu nenalezneme. Nicméně právní nauka dovodila *per analogiam* aplikaci protestu i pro akciové společnosti.³⁸ Randa dovozoval svůj závěr zejména pomocí komparace s německým právním řádem.³⁹ Hermann-Otavský dovozoval svůj závěr užitím § 41 SSO *per analogiam*.⁴⁰

Od svého vzniku nebyl institut takřka dotčen s výjimkou roku 1944. Na základě § 3 odst. 2 vládního nařízení č. 312/1942 Sb., o osvobození od dodržení obchodněprávních předpisů, bylo vydáno nařízení ministerstva spravedlnosti č. 133/1944 Sb., o omezení valných hromad akciových společností a komanditních společností na akcie, dle něhož se valné hromady a. s. v roce 1944 nemohly konat.⁴¹ Na základě uvedeného je možné říct, že byť formálně institut dotčen nebyl, z hlediska materiálního tomu bylo naopak.

Zásadní změna nastala až v roce 1951, kdy nabyt účinnosti OZ 1950, který *ex lege* zrušil úpravu s. r. o. a s ní i institut protestu.⁴² Tímto byl vývoj protestu utlumen až do začátku

³⁷ SSO platil až do 1. května 1920 pouze na českém území. Teprve zákonem č. 271/1920 Sb. byla působnost rozšířena i na území Slovenska a Podkarpatské Rusi. Zároveň byla jeho působnost rozšířena i na tehdejší inkorporované území Hlučínska na základě zákona č. 76/1920 Sb., o inkorporaci kraje Hlučínského, ve spojení s nařízením vlády ČSR č. 321/1920 Sb. Jen krátce je třeba zmínit, že od ledna 1920 do prvního května 1920 platil na území Československa tzv. právní trialismus. Důvodem byla inkorporace zmíněného území, kde platilo německé obchodní právo.

³⁸ Blíže PATSCH, Hugo a kol. *Společnost s omezeným ručením podle zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z.* Praha: V. Linhart, 1934, s. 160-161.

³⁹ Zejména pak s německým všeobecným obchodním zákonem z roku 1861 ve znění novely z roku 1884 a akciovým zákonem. RANDA, Antonín. *Soukromé obchodní právo rakouské (1908)*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2008, s. 268 a 271.

⁴⁰ HERMANN-OTAVSKÝ, Karel. *Všeobecný zákoník obchodní a pozdější normy obchodního práva v zemích historických: Díl 1*. Praha: Československý Kompas, 1929, s. 240.

⁴¹ S výjimkami uvedenými v §§ 2-3. Nařízení bylo zrušeno až v roce 1949 zákonem č. 243/1949 Sb., o akciových společnostech.

⁴² § 568 odst. 2 OZ 1950.

devadesátých let, v jejichž průběhu docházelo k návratu k tržní ekonomice a soukromému podnikání. K tomu měla dopomoci, byť přechodně do vzniku nového obchodního zákoníku nebo samostatného zákona o obchodních společnostech, provizorní jedenáctá novela hospodářského zákoníku z roku 1964, jež vložila úpravu s. r. o. do ustanovení § 106n až § 106q,⁴³ nicméně úpravu protestu zde nenalezneme.

Ani zákon č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech, který sice upravoval možnost napadnout usnesení valné hromady v § 41, nezakotvil úpravu protestu jako nutnou podmínku akcionáře k dovolání se neplatnosti. Teprve obchodní zákoník s účinností od 1. ledna 1992 navrátil institut do našeho právního řádu, přičemž upravoval nejen námitky, ale i protest.⁴⁴ Zda lze oba instituty považovat za materiální předchůdce, bude posuzováno níže.

2.1. Odpor podle SSO

2.1.1. Protest jako právní jednání

Mezi první potencionální předchůdce lze řadit tzv. odpor upravený v § 41 odst. 2 SSO. V první řadě je třeba zkoumat, zda odpor naplňuje obecné znaky protestu.

Odpor lze chápat jako nesouhlasný projev vůle společníka, který musel být vznesen na zasedání valné hromady, ledaže by se jednalo o výjimku stanovenou zákonem. Smyslem projevu vůle byla snaha upozornit na vady, jež by tížily přijaté rozhodnutí valné hromady. S tímto projevem následně zákon spojoval možnost společníka podat tzv. žalobu na zmatečnost dle § 41 odst. 1 SSO.^{45,46}

Aktivně legitimováni k návrhu byli kromě společníka i jednatelé a členové dozorčí rady nebo orgány jako celek, nicméně pouze společník, který se dostavil na zasedání valné hromady, musel, v případě, že měl v úmyslu využít práva na podání žaloby na zmatečnost, podat odpor proti usnesení a následně požádat o jeho zaprotokolování do zápisu valné hromady.

Důvody pro takové omezení společníka byly ekonomické a sociální. Zákonodárce se snažil zamezit případným soudním sporům, aby důvod, pro který společník podal odpor, byl vyřešen již na zasedání valné hromady.⁴⁷ Takové vyřešení mohlo spočívat buď ve vyjasnění problému, nebo v přijetí usnesení reflektujícího podaný odpor.

⁴³ Viz důvodová zpráva k zákonu č. 103/1990 Sb., změna hospodářského zákoníku, zvláštní část, část čtvrtá A.

⁴⁴ Obchodní zákoník platil až do roku 2014, kdy nabyl účinnosti ZOK.

⁴⁵ Zákon nerozlišoval mezi neplatností nebo nicotností, což se projevilo i v názvu samotného procesního návrhu, který byl do češtiny přeložen jako žaloba na prohlášení zmatečnosti usnesení (*die Nichtigerklärung eines Beschlusses*).

⁴⁶ Literatura rozlišovala důvody zmatečnosti na dvě kategorie. Mezi formální nedostatky usnesení valné hromady patřilo typicky vadné svolání valné hromady. Do druhé kategorie se řadily nedostatky materiální, které spočívaly v rozporu usnesení s kogentními normami zákona o společnostech s ručením omezeným. Srov. HERMAN-OTAVSKÝ: *Všeobecný zákoník obchodní ...*, s. 735.

⁴⁷ Důvodová zpráva k SSO, zvláštní část, str. 71, § 39-42.

2.1.2. Smysl, účel a funkce

Smyslem a účelem odporu bylo, aby každý společník ve svém zájmu i v zájmu společnosti dohlížel při rozhodování valné hromady nejen na řádné dodržování zákona,⁴⁸ ale i na samotné společenské smlouvy.⁴⁹ Účastnil-li se společník zasedání, měl jednat s patřičnou obezřetností, a byl-li si vědom případných vad týkajících se usnesení, měl na ně upozornit prostřednictvím podání odporu, který konkretizoval a nechal zaprotokolovat.⁵⁰

NSČSR chápal odpor jako určitý varovný signál pro společnost, která měla reagovat na vznesený odpor, a pokud by byl shledán jako věcný, případnou vytykanou vadu nechala odstranit. Teprve v případě, kdy vada nebyla na zasedání napravena, se společník mohl úspěšně obrátit na soud se žalobou na zmatečnost dle § 41 odst. 1 SSO v prekluzivní lhůtě jednoho měsíce a žádat nápravu.⁵¹

Lze dovodit, že odpor měl celkem čtyři funkce: (1) preventivní, která se snaží zabránit vzniku vadného usnesení na samotném zasedání valné hromady; (2) varovnou, která měla upozornit společnost před možnou vadou usnesení; (3) ochrannou, která chrání společnost před možným soudním řízením, a (4) funkci důkazní, která slouží k prokázání výkonu práva na protest a zároveň k prokázání vad napadeného usnesení.

Dílčí závěr: Vzhledem k uvedenému lze shrnout, že odpor lze považovat za právní jednání v dnešním slova smyslu, a to s obdobným účelem, smyslem i funkcí. Lze jej považovat za materiálního právního předchůdce, s nímž zákon spojuje právo společníka podat návrh na dovolání se neplatnosti (zde žalobu na zmatečnost), která je považována až krajním prostředkem vzhledem k účelu a funkcím.

2.2. Protest podle ObchZ

Obchodní zákoník znal celkem dva instituty, jež by mohly být chápány jako právní předchůdci. Nejdříve zmíníme protest.

Protest byl upraven v případě a. s. v ustanovení § 188 odst. 2 písm. f). Jednalo se o jednu z náležitostí zápisu z jednání valné hromady, která byla zaprotokolována, pokud o to protestující akcionář, člen představenstva nebo dozorčí rady požádal. Úprava týkající se s. r. o. takové ustanovení výslovně neobsahovala, nicméně v souvislosti s tzv. druhou velkou novelou⁵² byl do

⁴⁸ Myslel se tím nejen zákon SSO, ale i všeobecný obchodní zákoník, občanský zákoník nebo dokonce právo obyčejové. Viz BÍLÝ, Antonín. O společnosti s o. r. vůbec, zejm. o žalobě, aby usnesení společníků bylo prohlášeno za zmatečné. *Právnícké rozhledy*, 1907, roč. VIII, č. 16, s. 170.

⁴⁹ PATSCH: *Společnost s omezeným ručením...*, s. 161-162.

⁵⁰ Rozhodnutí NSČSR ze dne 20. září 1921, sp. zn. Rv I 278/21.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Zákon č. 370/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

ustanovení § 129 doplněn (mimo jiné) i odst. 4, který *in fine* odkázal na přiměřenou aplikaci ustanovení ohledně obsahu zápisu v akciových společnostech vč. zaznamenání obsahu protestu.

Obchodní zákoník chápal protest zcela v odlišném pojetí a nespojoval s ním v případě jeho nevznesení stejné důsledky, jako tomu bylo za účinnosti SSO. Jediný důsledek nepožádání o zapsání protestu, potažmo samotné jeho nevznesení, mohl spočívat v porušení péče řádného hospodáře člena statutárního nebo dozorčího orgánu.⁵³

Lze se důvodně domnívat, že i v případě protestu lze spatřit obdobný účel právní úpravy jako v případě odporu, tedy snahu zabránit vzniku vadného usnesení a tím i případným soudním sporům mezi společnostmi a osobami oprávněnými podat návrh dle § 131 a § 183 ObchZ, nebo mezi společnostmi a členem jeho orgánu. V konečném důsledku však nevznesení protestu nemělo žádný vliv na právo žádat vyslovení neplatnosti. Význam protestu byl chápán spíše jako důkazní, který by v případném soudním řízení mohl poukázat na možné vady dotčeného usnesení.⁵⁴

Dílčí závěr: Protest dle ObchZ není možné považovat za materiálního předchůdce. Nelze totiž dojít k závěru, že protest dle ObchZ je projev vůle, jehož cílem je zachování si práva na dovolání se neplatnosti. V tomto případě je totiž protest chápán odlišně než v současném pojetí a jedná se pouze o jednu z náležitostí zápisu z konání valné hromady. Pokud společník nepodal protest, nebyl omezen ve svém právu dovolat se neplatnosti usnesení. Absence protestu mohla mít vliv pouze na případné posouzení porušení povinnosti péče řádného hospodáře u člena statutárního nebo kontrolního orgánu. V konečném souhrnu lze uvést, že naplňuje pouze znak smyslu a účelu a funkci důkazní.

2.3. Námitky podle ObchZ

2.3.1. Obecná charakteristika

Jak bylo uvedeno výše, obchodní zákoník sice znal protest, nicméně nespojoval s ním stejné důsledky jako SSO. Obdobu odporu však lze spatřit v institutu námitek, jež podávali nebo oznamovali členové družstva proti usnesení. Námitky stejně jako odpor hrály důležitou roli. Jednalo se o jeden z nutných předpokladů, které musel člen družstva splnit, aby se následně mohl úspěšně obrátit na soudní aparát s návrhem na vyslovení deklaratorního rozhodnutí o neplatnosti usnesení členské schůze.⁵⁵

⁵³ Viz RABAN, Přemysl. In: RABAN, Přemysl a kol. *Obchodní zákoník*. 5. doplněné vydání. Praha: Eurounion, 2007, s. 346 (§ 188).

⁵⁴ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, Jarmila, KOVAŘÍK, Zdeněk, ČÁP, Zdeněk a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 894 (§ 188).

⁵⁵ I zde platí, že rozhodnutí nejvyššího orgánu družstva neznamená jeho absolutní nezvratitelnost a nenapadnutelnost. Viz DVORÁK, Tomáš. *Družstevní právo*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 120-121.

Pokud bychom měli právně vymezit námitku, došli bychom k závěru, že jde o vnější projev vůle člena družstva, který směřuje vůči členské schůzi nebo představenstvu a má za cíl pozměnit obsah usnesení, nebo zabránit jeho přijetí na členské schůzi z důvodu subjektivního přesvědčení o možné formální či materiální vadě, jež může mít vliv na platnost napadeného usnesení. Tento projev současně směřuje ke vzniku subjektivního práva člena v podobě následné možnosti podat návrh na vyslovení neplatnosti dle § 242 ObchZ.

Zároveň je potřeba upozornit na specifický charakter družstev. Dle mezinárodně uznávaných družstevních principů není přípustné, aby do vnitřních záležitostí družstva mohl zasahovat nečlen.⁵⁶ Což lze vidět i v ustanovení § 227 ve spojení s § 238 ObchZ, dle kterého může být člen orgánu družstva pouze jeho člen, který vykonává práva s tímto členstvím spojená.

Námitku tedy lze charakterizovat jako právo, jenž je provázáno pouze se členstvím v družstvu, tj. nikdo jiný není oprávněn si nárokovat právo na podání námítky a s tím související právo na vyslovení neplatnosti usnesení.

2.3.2. Smysl, účel a funkce

Základním smyslem a účelem námítky je odstranění případných vad, které by mohly tížit přijaté usnesení. Proto námitka umožňuje družstvu vyhnout se podání návrhu dle § 242 ObchZ a vyřešit vadu smírnou cestou, tedy buď již na samotném zasedání členské schůze, nebo následně na novém zasedání poté, co byla vada oznámena statutárnímu orgánu ve lhůtě jednoho měsíce od konání schůze, nebo ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy se o konání člen dozvěděl.⁵⁷

Pokud je družstvo v dodatečné lhůtě jednoho měsíce upozorněno na vadu usnesení, mělo by takové podezření představenstvo prověřit v souladu se zásadou péče řádného hospodáře. V případě shledání vady jako důvodné by mělo iniciovat změnu nebo zrušení vadného usnesení na nově svolané členské schůzi, aby usnesení bylo v souladu se zákonem, stanovami či dobrými mravy.^{58,59}

Dá se předpokládat, že námitky měly čtyři funkce stejně jako odpor (viz výše), které sloužily k naplnění jejich účelu, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že námitka mohla být oznámena dodatečně ve lhůtě jednoho měsíce, se lze důvodně domnívat, že preventivní funkce, jež se snaží zabránit vzniknutí vadného usnesení již na zasedání, byla v tomto případě značně potlačena.

⁵⁶ Mezi tyto principy se řadí zejména principy dobrovolnosti, kolektivismu, družstevní demokracie, rovnosti členů nebo princip otevřenosti členství. Blíže DVOŘÁK: *Družstevní právo ...*, s. 7–8.

⁵⁷ Usnesení VS v Praze ze dne 25. června 2009, sp. zn. 7 Cmo 547/2008.

⁵⁸ HELEŠIC, František. *Základy teorie evropského a českého družstevního práva*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 262.

⁵⁹ Možnost dovolat se i případného rozporu s dobrými mravy byla dovozena například v usnesení NSČR ze dne 18. prosince 2012, sp. zn. 29 Cdo 743/2011.

2.4. Dílčí závěr

Právní řád znal celkově tři předchůdce protestu dle ZOK – odpor, námitky a protest. Nicméně aby byly považovány za materiální předchůdce, musely by naplňovat obecné znaky protestu (viz výše). Tomuto vymezení odpovídají pouze odpor a námitky.

Protest dle ObchZ nelze považovat za materiálního právního předchůdce z důvodu nenaplnění obecných materiálních znaků uvedených v kapitole první. Protest je chápán odlišně než v současném pojetí a jedná se pouze o jednu z náležitostí zápisu z konání valné hromady.

V případě odporu a námitek se situace liší. V obou případech se jednalo o právní jednání, které sledovalo stejný účel s tím rozdílem, že v případě námitek mohl člen oznámit námitku dodatečně v zákonné lhůtě jednoho měsíce po konání zasedání. Jedná se o zásadní odklon od preventivní funkce, kvůli níž není zcela naplněn účel spočívající ve snaze zamezit nejen vadným rozhodnutím, ale také případnému soudnímu přezkumu. Současně vzhledem ke specifickému charakteru družstev mohl podat námitku pouze její člen. Nicméně ve svém souhrnu lze námitky i odpor materiálně přirovnat k protestu.

3. Protest dle ZOK

3.1. Obecná charakteristika

Druhá hypotéza řeší, zda může být německá a slovenská právní úprava možným inspiračním zdrojem pro protest dle ZOK. Pro zodpovězení je však zapotřebí podrobné analýzy českého protestu, která bude provedena níže.

Protest jako obligatorní náležitost každého zápisu je upraven v právní úpravě s.r.o. v § 189 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 192 a v úpravě a. s. jej nalezneme § 423 odst. 2 písm. f) ve spojení s § 424 ZOK.⁶⁰ Legální definici zákon neobsahuje, nicméně autor práce uvádí návrh definice v první kapitole této práce.

Domnívám se, že bude třeba naplnit kumulativně 3 podmínky, aby se jednalo o řádný protest: (1) protest musí být určitý, tj. i odůvodněný, (2) společník se zasedání zúčastní a (3) obsah protestu zazní na zasedání.

Po nabytí účinnosti Novely již není zapotřebí, aby společník žádal o zaprotokolování obsahu protestu. Nově platí po vzoru Německa, že se obsah protestu zapisuje bez dalšího, tj. odpovědnost za zapsání protestu nese zapisovatel nebo předseda valné hromady.⁶¹ Společník nově musí pouze vznést obsah protestu tak jasně, aby se zapisovatel nebo jiná osoba pořizující zápis cítila povinna ji do zápisu zaznamenat. V případě pochybností by se měla povinná osoba ujistit, o co protestující osoba žádá, popř. co je předmětem jejího protestu.⁶² Důležitý je však faktický stav, tj. pokud nebude protest součástí zápisu, avšak byl podán a jeho obsah zazněl, je podmínka protestu naplněna.⁶³

⁶⁰ Zde je však třeba upozornit na rozdílné znění náležitostí zápisů těchto kapitálových společností. Dle § 189 odst. 1 písm. f) „zápis obsahuje obsah protestu společníka (...) týkajícího se **rozhodnutí valné hromady**.“ V případě a.s. však § 423 odst. 2 písm. f) mluví o protestu vůči **usnesení** valné hromady. Tento výkladový problém by neměl dělat v praxi problém a lze ho překlenout formálně systematickým výkladem a za pomoci užití § 190 odst. 1 a § 421 odst. 1 ZOK lze učinit závěr, že pojem rozhodnutí je třeba vykládat jako usnesení. Blíže k formálně systematickému výkladu MELZER, Filip. *Metodologie nalézáni práva. Úvod od právní argumentace. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2011, s. 130 a násl.

⁶¹ Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 162, § 189. Srov. FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1824 (§ 424).

⁶² Podle § 245 bod 1 AktG postačí, pokud akcionář podá protest do zápisu, nicméně zda byl jeho obsah zapsán je již odpovědností zapisovatele nebo předsedy valné hromady. Blíže DAVID, Hans-Joachim. In: DAVID, Hans-Joachim, BREUER, Christian. *Gesellschaftsrecht/Wettbewerbsrecht* [online databáze]. Baden-Baden: Nomos, 2016 [cit. 1. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/form/DavBreFbZPGesR_3/cont/DavBreFbZPGesR.glTeil1.glsect8.htm. Srov. ALTMEPPEN: *Gesetz betreffend die Gesellschaften ...*, bod 33 (§ 48). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/RothAltmeppenGmbHGKO_10/GmbHG/cont/RothAltmeppenGmbHGKO.GmbHG.p48.gII.gl6.htm.

⁶³ Shodně HEJDA, Jan. In: HEJDA, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy.* Praha: Linde Praha, 2013, s. 245 (§ 192).

Pro účely této práce je zapotřebí vymezit pojem „účastnit se“, který je zde užíván jako synonymum k pojmu „přítomnost“ v širším slova smyslu.⁶⁴ Jedná se o zastřešující pojem, jenž zahrnuje nejen případy, kdy se společníci účastní (klasického) zasedání valné hromady a rozhodování na něm osobně, anebo zprostředkovaně pomocí jejich právních zástupců (přítomnost v úzkém slova smyslu), ale též sem zahrnuje tzv. jinou účast. Pod „jinou účast“ lze v souladu se Směrnicí a její implementací v § 167 a § 398 ZOK řadit rozhodování s využitím technických prostředků,⁶⁵ kam spadá i tzv. korespondenční hlasování.⁶⁶

3.2. Obsah protestu

Protest coby právní jednání se má posuzovat podle svého obsahu.⁶⁷ Nemusí být jako protest označen, pouze z něj musí být zřejmé, že se jedná o protest,⁶⁸ čehož se docílí v případě adresovaných právních jednání pomocí výkladu.

Dle § 556 OZ se má projev vůle vyložit podle úmyslu jednajícího, pokud jeho úmysl byl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět.⁶⁹ V tomto případě musí být jeho adresát – zapisovatel nebo předseda valné hromady s protestem srozuměn.

ZOK neuvádí, co má být obsahem protestu. Lze však dovodit, že má poukazovat na vady usnesení valné hromady, které by mohly být v rozporu se zákonem, společenskou smlouvou nebo dobrými mravy.

3.2.1. Srozumitelnost, určitost, odůvodněnost

Aby mohl protest naplnit svůj účel, nesmí být považován za zdánlivé právní jednání, ke kterému se nepřihlíží a které nevyvolává právní následky.⁷⁰ K tomu bude zapotřebí, aby se jednalo o vážný projev vůle, jenž je zároveň je srozumitelný a určitý. Stejně jako v případě námitek bude pro praxi stěžejní vyjasnění náležitostí srozumitelnosti a určitosti.⁷¹

Projev vůle je srozumitelný tehdy, pokud je adresátovi zřejmé, co jednající osoba chtěla projevit a co sleduje. Dle Melzera: „*srozumitelný je takový projev vůle, ze kterého je možné dovodit právně*

⁶⁴ Není-li v textu uvedeno jinak, rozumí se přítomnost v jeho širším smyslu.

⁶⁵ Jedná se o účast společníka nebo jeho zástupce prostřednictvím videokonference, internetových komunikačních programů – Skype, Microsoft Teams, Zoom, nebo pomocí telekomunikačních služeb (SMS, hlasové zprávy). Viz ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 782-788, bod 8 (§ 398).

⁶⁶ Tamtéž, body 6-8.

⁶⁷ § 555 odst. 1 OZ.

⁶⁸ Srov. například ENGLISH: *Aktiengesetz* ..., bod 12 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gI4.gla.htm.

⁶⁹ BERAN: *Občanský zákoník...*, s. 593 (§ 556).

⁷⁰ § 554 OZ.

⁷¹ Srov. například usnesení VS v Olomouci ze dne 19. června 2018, sp. zn. 5 Cmo 49/2018 nebo usnesení VS v Praze ze dne 27. září 2017, sp. zn. 14 Cmo 122/2016.

relevantní vůle jednajícího subjektu. Nesrozumitelný je projev vůle tehdy, když vůbec nelze zjistit, co chtěl jednající projevít.⁷² Určitost můžeme chápat jako součást srozumitelnosti, která vymezuje obsah protestu konkretizující jednotlivá práva nebo povinnosti tímto jednáním dotčená a zároveň vymezuje, jakých subjektů a předmětů se tento projev dotýká.⁷³

Vzhledem k uvedenému je třeba chápat odůvodněnost jako součást určitosti právního jednání (protestu), což je umocněno Novelou, která podmínku odůvodněnosti výslovně zakotvila.⁷⁴

Podmínku odůvodněnosti požadovala již soudní praxe v případě odporu nebo námitek a na základě horizontálního přenášení judikатурních závěrů ji lze aplikovat i na dnešní protest. Například NSČSR uvedl, že byť zákon výslovně nevyžaduje odůvodnění, je třeba, aby odpor společníka byl konkretizován, jelikož pouze na základě konkretizovaného odporu může valná hromada zaujmout stanovisko a následně na něj zareagovat. Přičemž o tom, zda byl odpor dostatečně konkretizován se bude posuzovat vždy *ad hoc*.⁷⁵

Pojem odůvodněnost protestu je proto zapotřebí chápat jako uvedení konkrétních důvodů, z nichž společník dovozuje, že je návrh nebo přijaté usnesení v rozporu se zákonem, dobrými mravy nebo společenskou smlouvou. Nepostačí toliko obecný odkaz na to, že „usnesení je v rozporu s právními předpisy“, stejně tak nepostačí pouhé „protestuji“. Aby společnost mohla jakkoli zareagovat a zhodnotit důvodnost protestu, potažmo aby tak mohl případně učinit soud v rámci řízení o vyslovení neplatnosti, musí protest obsahovat konkrétní skutečnosti, v nichž protestující rozpor spatřuje. Příkladem protestu, který lze považovat za dostatečný, je „*protest proti konání valné hromady z důvodů nesplnění zákonem stanovených podmínek, zejména nedodržení 30denní lhůty*“.⁷⁶ Jedná se o potvrzení skutečnosti, že společník musí svůj protest odůvodnit, přičemž postačí i krátké uvedení skutečností, na kterých spočívá vytýkaná vada usnesení.⁷⁷

Zároveň soudní praxe správně dovodila, že není zapotřebí, aby obsah protestu byl právně kvalifikován.⁷⁸ Takový požadavek by mohl zásadně negativně ovlivnit právo společníka na vyslovení neplatnosti zvláště v případě, pokud by společenská smlouva nebo valná hromada *ad hoc* nepřipustila přítomnost další osoby vedle společníka.⁷⁹

⁷² MELZER: *Občanský zákoník...*, s. 566 (§ 553).

⁷³ Tamtéž, s. 568.

⁷⁴ Srov. § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 ZOK.

⁷⁵ Rozhodnutí NSČSR ze dne 20. září 1921, sp. zn. Rv I 278/21.

⁷⁶ Usnesení VS v Praze ze dne 27. září 2017, sp. zn. 14 Cmo 122/2016.

⁷⁷ Další nesrozumitelné a neurčité námítky zmíněné v judikatuře a použitelné na dnešní stav např. usnesení NSČR ze dne 29. března 2017, sp. zn. 29 Cdo 178/2017, kdy navrhovatelka odůvodnila námitku tak, že dle jejího názoru je smlouva o likvidaci družstva „*hlediska zákona neplatná*“ a „*navrhované snížení absolutní výše fondu oprav je v rozporu se zákonem*“ aniž by námitku dále konkretizovala. Neobstála ani námitka, že účetní závěrka „*neodpovídá požadavkům předpisů*“. K tomu blíže usnesení NSČR ze dne 10. května 2011, sp. zn. 29 Cdo 65/2010.

⁷⁸ Např. usnesení VS v Praze ze dne 11. října 2018, sp. zn. 7 Cmo 167/2017.

⁷⁹ Usnesení NSČR ze dne 27. listopadu 2013, sp. zn. 29 Cdo 1110/2012. Srov. též usnesení NSČR ze dne 27. dubna 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004.

Zde je třeba zmínit novelu ustanovení § 168 odst. 3 a § 399 odst. 2 ZOK,⁸⁰ dle kterého může být na zasedání spolu se společníkem přítomna i třetí osoba, ať už právní zástupce na základě písemné plné moci, nebo pouhý poradce bez plné moci, který může být společníkovi oporou nebo mu poskytovat rady, např. jak by měl vypadat platný protest, nemůže však za něj platně protestovat z důvodu absence právního titulu.⁸¹

Nicméně i přes výše uvedené se lze domnívat, že i nadále nebude muset společník právně kvalifikovat vady usnesení, přestože mu bude umožněno vzít si s sebou na zasedání osobu třetí. Dokonce lze mít za to, že vady odůvodněné „laicky“ mohou lépe přesvědčit osoby zúčastněné na zasedání, než pokud by společník začal argumentovat právním jazykem, který je ne vždy laické veřejnosti srozumitelný.

Odůvodněnost má své opodstatnění i v případě soudního přezkumu. Stejně jako v případě odporu a námitek vychází dnešní právní úprava ze zásady minimalizace ingerence státu do vnitřních záležitostí právnické osoby.⁸² Proto i pro dnešní právní stav se uplatní závěr soudů, dle něhož přezkum platnosti usnesení připadá v úvahu pouze v rozsahu podaného protestu.

S tím věcně souvisí aktivní věcná legitimace společníka, jenž může žádat přezkum pouze v rozsahu vzneseného protestu, nicméně je pouze na jeho úvaze, zda využije veškerých protestů či jen některých, nebo zda využije jen svých protestů či protestů podaných jinými oprávněnými osobami. Bude tedy záležet pouze na jeho úvaze, jaké protesty využije a na jakém základě bude žádat soudní přezkum. Nicméně může se dovolávat jen vad obsažených v protestu, o něž se opírá.

Opačně se k otázce odůvodněnosti staví německá doktrína, podle níž není zapotřebí protest odůvodnit, nicméně společník musí vždy jasně uvést, proti kterému usnesení podává protest.⁸³ Obdobný názor lze spatřit i ve slovenské judikatuře, již postačuje podat protest směřující vůči konkrétnímu usnesení. Zároveň dodává, že protest sice může obsahovat důvody nesouhlasu s usnesením, nejde však o nutnou podmínku, která by bránila případnému soudnímu přezkumu.⁸⁴

Dílčí závěr: Podmínku odůvodněnosti protestu je třeba chápat jako jednu z náležitostí právního jednání – určitosti. Pokud by protest nebyl odůvodněn, jedná se o zdánlivé právní jednání.

⁸⁰ Nicméně je třeba upozornit na přechodné ustanovení čl. II bodu 11 Novely, dle kterého se zmíněná ustanovení nepoužijí po dobu 2 let na kapitálové společnosti, které vznikly před účinností Novely (1. ledna 2021), a jejichž společenská smlouva přítomnost třetích osob na zasedání neupravuje.

⁸¹ Jedná se však o dispozitivní ustanovení, které právo účasti třetí osoby může vyloučit nebo naopak rozšířit.

⁸² POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 960 (§ 191).

⁸³ Např. ENGLISH: *Aktiengesetz...*, bod 12 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gl4.gla.htm. Srov. též EHMANN: *Aktiengesetz...*, bod 11a (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gIII.gl5.glb.gIbb.htm. Srov. např. rozhodnutí LG Mnichov I ze dne 14. prosince 2017, sp. zn. 5 HK O 17464/16 nebo rozhodnutí OLG Mnichov ze dne 4. července 2018, sp. zn. 7 U 131/18.

⁸⁴ Např. rozsudek KS Nitra ze dne 8. října 2020, sp. zn. 26 Cob/43/2020 nebo rozsudek KS Prešov ze dne 25. února 2016, sp. zn. 3 Cob/56/2014.

Je třeba uvést, že by se nemělo striktně lpět na preciznosti odůvodnění a vzhledem k liberálnějšímu výkladu by měl postačit stručný, jasný, ale konkrétní protest, který by mohl znít kupříkladu následovně: „Podávám protest proti bodu 5 pozvánky týkající se rozdělení zisku společnosti z důvodu nezákonného rozdělení a z důvodu nesplnění zákonné lhůty pro svolání valné hromady“. Otázka právní kvalifikace má nastoupit až v případě soudního přezkumu.

3.2.2. Vyloučení protestu ve společenské smlouvě

Novela nově umožnila společníkům v s. r. o. odchýlit se od zákona a usnadnit si tak cestu k dovolání se neplatnosti, aniž by museli současně podat protest. Jedná se o dispozitivní pravidlo, které je umožněno pouze v případě s. r. o. (viz níže). Odchýlením se od zákonného znění odpadá výše zmíněná argumentace soudů týkající se odůvodněnosti a rozsahu přezkumu s ní související, a bude zapotřebí opustit dosavadní judikaturu.

Nově tak na základě gramatického výkladu dojde k situaci, kdy společníci mohou napadat jakékoli usnesení z libovolného důvodu, přičemž takové jednání by mohlo vést k šikanóznímu výkonu práva.

Vzhledem k povinnosti korporační loajality ve spojení s právem společníka podílet se na řízení společnosti,⁸⁵ které vykonává na zasedání valné hromady, mám za to, že zde musí existovat určité mantinely k domáhání se vyslovení neplatnosti v případě, kdy společenská smlouva usnadnila společníkům výkon práva dovolávat se neplatnosti. Takové právo by nemělo být bezbřehé, proto by soud měl *per analogiam* užít § 192 odst. 2 a u přítomného společníka zkoumat, zda v souladu s běžnou péčí a opatrností⁸⁶ o vadě věděl a zda se nejedná o zneužívající výkon práva.⁸⁷ U nepřítomného společníka by soud měl zkoumat, z jakého závažného (omluvitelného) důvodu se zasedání nezúčastnil.

Jelikož jsme dovodili, že je odůvodněnost nedílnou součástí protestu, tak v případě vyloučení podmínky odůvodnění dojde *de facto* ke stejnému důsledku jako v případě vyloučení podání protestu jako takového. Současně je vhodné zmínit, že ustanovení § 192 odst. 4 ZOK je svou povahou dispozitivní, tj. pokud společnost uzná za vhodné, aby společníci i na dále podávali protesty, není zapotřebí, aby se společenská smlouva odchýlila od zákonného znění.

Vyvstává však otázka, proč zákonodárce neumožnil tuto možnost i v případě akciových společností. Hlavním argumentem je dle zákonodárce existence zpravidla užších vazeb ve společnosti. Slovy důvodové zprávy „*S ohledem na skutečnost, že vazby mezi společníky společnosti s ručením*

⁸⁵ Můžeme se setkat též s názorem, že jde nejen o právo ale i povinnost. Viz DVORÁK: *Společnost s ručením omezeným...*, s. 297. Shodně VS v Olomouci v usnesení ze dne 8. března 2019, sp. zn. 5 Cmo 228/2018. Opačně VS v Praze v usnesení ze dne 13. ledna 2004, sp. zn. 7 Cmo 89/2003.

⁸⁶ § 4 OZ.

⁸⁷ § 8 OZ.

*omezeným navzájem a rovněž mezi společníky a jednatelem společnosti jsou zpravidla užší než v akciové společnosti, je zbytečně přísné bezvýjimečně trvat na podmínění práva dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady podáním protestu, navíc odůvodněného. Je zde větší pravděpodobnost, že společníci si své výhrady sdělí a budou ve větší míře usilovat o jejich odstranění“.*⁸⁸

Z důvodové zprávy lze zjistit skutečnou vůli zákonodárce, který úmyslně zvýhodnil jednu formu společnosti oproti druhé. V takovém případě se jedná o vědomou a počáteční mezeru, jež vylučuje protiplánovost a tím i samotné dotváření práva pomocí analogie.⁸⁹

Vzhledem k uvedenému nemají akciové společnosti legální možnost odchýlit se od zákona. Paradoxně tak zákonodárce vytvořil diametrální právní stav, kdy v případě existence dvou shodně znějících ustanovení se stejným účelem, je jedno ustanovení dispozitivní a druhé *a contrario* kogentní.

Jelikož je tato problematika nová, uvidíme, jak se k ní postaví odborná veřejnost a judikatura. Doposud se tímto problémem zabývala pouze hrstka autorů. Dle Sadeckého by případná analogie byla považována za nepřijatelnou vzhledem k převážné kogentnosti právní úpravy akciových společností.⁹⁰ Šuk se touto problematikou nezabývá, pouze uvádí, že v případě vyloučení podání protestu musí společník dodržet korporační loajalitu a v případě zjištění vad má své výhrady přesto sdělit.⁹¹ Chovancová považuje úpravu § 192 odst. 4 jako vhodnou, nicméně správně poukazuje na nesystematičnost v případě absence obdobného znění i pro akciové společnosti.⁹²

Dílčí závěr: Odůvodněnost má vliv na soudní přezkum, kdy se společník může dovolávat přezkumu jen v rozsahu důvodů uvedených v protestu, o který se opírá, ledaže se jedná o situaci, kdy si společníci vyloučili podání protestu ve společenské smlouvě. V takovém případě však nelze jejich právo považovat za bezbřehé a soud by měl zkoumat, zda zúčastnění společníci jednali v souladu s korporační loajalitou a běžnou pečlivostí. U nepřítomného společníka by měl zkoumat, zda byl jeho důvod nepřítomnosti omluvitelný. Jelikož jsme dovodili, že odůvodněnost je součástí určitosti, vyloučení odůvodnění protestu ve společenské smlouvě má takové ujednání *de facto* stejný důsledek jako v případě vyloučení protestu.

⁸⁸ Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 192.

⁸⁹ MELZER: *Metodologie ...*, s. 235.

⁹⁰ SADECKÝ, Lukáš. *Instytut protestu v kapitálové společnosti po novele zákona o obchodních korporacích. Ad Notam*, 2020, č. 1, s. 8 a násl.

⁹¹ ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 502-508, bod 11 (§ 192).

⁹² CHOVANCOVÁ: *Protest...*, s. 76.

3.2.3. Blanketní a generální protest

S otázkou určitosti věcně souvisí i tzv. generální (paušalizovaný) protest. Jedná se o situaci, kdy společník napadá buď všechny návrhy usnesení, které jsou obsaženy v pozvánce před konáním zasedání valné hromady, nebo všechny návrhy či již přijatá usnesení na zasedání. Institut generálního protestu byl dovozen již v případě odporu⁹³ a námitek.⁹⁴ Svůj původ má v německém akciovém právu,⁹⁵ zná ho i slovenská praxe.⁹⁶ Německá, česká i slovenská judikatura shodně dovozuje, že ho lze podat pouze v případech závažného porušení procesních pravidel při svolání zasedání nebo v jeho průběhu.⁹⁷

Je otázkou, zda společník může podat i tzv. blanketní protest, kterému zpočátku chybí odůvodnění, přičemž tento nedostatek je následně zhojen. V případě námitek nebylo takové jednání možné z důvodu absence jedné z náležitostí právního úkonu dle § 37 SOZ a projev vůle by byl považován za absolutně neplatný.⁹⁸

V případě protestu je však situace odlišná. Výše bylo uvedeno, že chybí-li projevu vůle společníka jedna z náležitostí právního jednání, tedy i odůvodnění protestu, jedná se o zdánlivé právní jednání, které nevyvolává právní následky. Nicméně dle § 553 odst. 2 OZ je možný i takový projev vůle dodatečně vyjasnit.⁹⁹ Musí se však jednat o včasné vyjasnění během zasedání valné hromady. Vzhledem k účelu a funkci lze předpokládat, že krajním okamžikem možné konvalidace protestu bude konec zasedání, na němž bude ještě možné protest projednat a ovlivnit vůli společníků. Účinky vyjasnění působí *ex tunc* a původní protest se považuje za bezvadný.

⁹³ Rozhodnutí NSČSR ze dne 28. června 1922, sp. zn. Rv II 176/22.

⁹⁴ Blíže usnesení NSČR ze dne 24. dubna 2014, sp. zn. 29 Cdo 1068/2014. Srov. usnesení NSČR ze dne 25. ledna 2012, sp. zn. 29 Cdo 241/2011 nebo usnesení VS v Praze ze dne 10. září 2009, sp. zn. 7 Cmo 10/2009.

⁹⁵ ENGLISH: *Aktiengesetz*, ..., bod 14 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gI4.gIa.htm. Nebo VATTER, Stefan. In: HENSSLER, Martin a kol. *Beck-online. GROSSKOMMENTAR: Aktiengesetz*. [online databáze]. München: C. H. Beck, 2021, aktualizováno k 1. červnu 2021, bod 28 (§ 245) [cit. 26. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/BeckOGK_6_BandAktG/AKTG/cont/BECKOGK.AKTG.P245.gIB.gIII.gI3.gIA.htm.

⁹⁶ Např. usnesení KS Košice ze dne 28. února 2013, sp. zn. 3 Cob/207/2011.

⁹⁷ Např. vadné svolání valné hromady neoprávněnou osobou; účast osob, které nejsou členy družstva, přitom na zasedání hlasovali; nedodržení lhůt pro svolání zasedání; nezákonné omezení výkonu hlasovacího práva. Srov. např. rozhodnutí LG Frankfurt nad Mohanem ze dne 30. dubna 2004, sp. zn. 3/9 O 107/03 nebo rozhodnutí OLG Thüringen ze dne 22. února 2006, sp. zn. 6 U 968/05. Nebo česká rozhodnutí např. usnesení VS v Praze ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 14 Cmo 42/2017. V případě Slovenska srov. např. rozsudek KS Nitra ze dne 8. října 2020, sp. zn. 26 Cob/43/2020.

⁹⁸ Zhojení bylo možné pouze u relativně neplatných úkonů dle § 40a SOZ. Viz rozsudek NSČR ze dne 10. září 2014, sp. zn. 30 Cdo 1994/2014. Srov. též HULMÁK, Milan. In: ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 373-378, bod 1 (§ 40a).

⁹⁹ Jelikož i samotné vyjasnění je právní jednání, platí i pro něj zásada bezformálnosti.

Je však třeba odlišit vyjasnění projevu vůle od opakování právního jednání. Rozlišujícím kritériem je vůle jednajícího zhojit svůj původní projev tak, aby byl v souladu s právem.¹⁰⁰ Pokud by absentovala vůle jednající osoby ke zhojení vady, jednalo by se o nový protest.

Dílčí závěr: Stejně jako v případě odporu a námitek lze podat tzv. generální protest. Protest lze podat nejen vůči již přijatému usnesení, ale i proti samotnému návrhu, přičemž i zde platí nutnost určitosti a odůvodněnosti.¹⁰¹ Docílí se tak na základě pozvánky na valnou hromadu, díky níž může být protest specifikován. Nově může společník podat i tzv. blanketní protest, kterému zpočátku chybí odůvodnění, nicméně tento nedostatek zhojí dodatečně, nejpozději však do konce zasedání.

3.3. Forma protestu

Protest může být podán v písemné i ústní formě. Platí pro něj stejně jako u odporu a námitek zásada bezformálnosti.¹⁰² Může vyvstat otázka, zda lze podat protest i konkludentně v podobě pouhého hlasování proti návrhu usnesení.

Vzhledem zejména k varovné a preventivní funkci si nelze dobře představit, že takové jednání by bylo schopno naplnit smysl a účel protestu.¹⁰³ K obdobnému závěru došel NSČSR ohledně odporu, podle kterého pokud společník chtěl využít práva obrátit se s návrhem na soud, musel aktivně vytknout vadu, což pouhým hlasováním proti není možné.¹⁰⁴ Podle německé doktríny je nutné, aby společník jasně vyjádřil vůli, že nesouhlasí s konkrétním usnesením, proto samotné hlasování proti nelze považovat za protest.¹⁰⁵

Závěry lze podpořit i smyslem § 189 a § 423 ZOK upravujících náležitosti zápisu,¹⁰⁶ dle kterých je nedílnou součástí zápisu i obsah protestu, což hlasování proti nesplňuje.

Protest může být za určitých okolností součástí i notářského zápisu nahrazujícího prostý zápis. Notářský řád tak výslovně uvádí v případě notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby dle § 80a a násl.¹⁰⁷ Dle § 80b odst. 1 písm. g) NotŘ musí notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby na zasedání nebo jednání orgánu obligatorně obsahovat následující protesty: (1) protest proti prohlášení předsedajícího, že je orgán právnické osoby způsobilý přijímat

¹⁰⁰ MELZER: *Občanský zákoník ...*, s. 569 (§ 553).

¹⁰¹ Usnesení VS v Praze ze dne 30. srpna 2018, sp. zn. 7 Cmo 201/2016.

¹⁰² § 559 OZ.

¹⁰³ Shodně FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In: LASÁK, Jan DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1824 (§ 424).

¹⁰⁴ Rozhodnutí NSČSR ze dne 20. září 1921, sp. zn. Rv I 278/21.

¹⁰⁵ Srov. rozhodnutí OLG Thüringen ze dne 22. února 2006, sp. zn. 6 U 968/05. Nebo EHMANN: *Aktiengesetz ...*, bod 11a (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gII.gI5.gIb.gIbb.htm.

¹⁰⁶ Dále v textu viz „prostý zápis“.

¹⁰⁷ Je tomu tak např. v případech § 147, § 172 nebo § 515 ZOK.

rozhodnutí, (2) protest proti výkonu hlasovacího práva osobou přítomnou na zasedání a (3) protesty osoby, jejíž účast nebyla na jednání orgánu připuštěna nebo které nebyl umožněn výkon hlasovacího práva.

Je otázkou, zda má zápis obsahovat kromě tří výše zmíněných protestů i jiné, které na zasedání zazněly. Smyslem ustanovení je, aby notář osvědčil právní skutečnosti na zasedání valné hromady a zároveň se vyjádřil, zda obsah rozhodnutí nebo jeho návrhu je v souladu s právními předpisy či společenskou smlouvou. Přihlédneme-li k účelu protestu a jeho snaze zamezit vzniku vadného rozhodnutí, jež by mohlo být v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou či dobrými mravy, lze dojít k závěru, že pokud na zasedání, na kterém se pořizuje notářský zápis dle § 80a a násl. NotŘ, budou zmíněny i jiné protesty než výše uvedené, je povinností notáře je zaznamenat a vyjádřit se, zda jsou v souladu s právem.¹⁰⁸ Jen tak lze zcela naplnit smyslu institutu a docílit tak případné nápravy usnesení již na samotném zasedání.

Praxe se potýkala s otázkou, zda lze prostý zápis nahradit zápisem dle § 77 NotŘ a tím splnit povinnost společnosti vyhotovit zápis o průběhu zasedání.¹⁰⁹

Účelem tohoto druhu osvědčení je pouhé zaznamenání skutečností na zasedání valné hromady. Notář nijak nevstupuje a nezasahuje do průběhu zasedání oproti osvědčení dle § 80a NotŘ, pouze zaznamenává skutečnosti, jež se před ním odehrávají.¹¹⁰ Podle NSČR¹¹¹ je takový fakultativní postup možný a konstatuje, že pokud společnost dobrovolně nad rámec zákona nechá pořídit zápis dle § 77 NotŘ, je tím naplněn nejen účel prostého zápisu ze zasedání valné hromady, jehož snaha je zachytit v písemné formě průběh zasedání, ale zároveň poskytuje společnosti a společníkům větší míru právní jistoty. Zápis ze zasedání mají umožnit zachovat si přehled o přijatých rozhodnutích a okolnostech spojených s přijetím. Jedná se tedy o významný důkazní prostředek v budoucím soudním řízení o vyslovení neplatnosti.

Se závěrem soudu souhlasím. Má-li společnost povinnost pořídit zápis ze zasedání, který lze považovat za soukromou listinu, tím spíše je tato povinnost splněna v případě pořízení notářského zápisu majícího povahu veřejné listiny¹¹² a používajícího silnější důkazní síly v případě soudního dokazování.¹¹³

¹⁰⁸ Shodně KOŽIAK, Jaromír. In: KOŽIAK, Jaromír a kol. *Notářský řád. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 369, bod 17 (§ 80b). Opačně JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a kol. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 447-448 (§ 80b).

¹⁰⁹ § 188 a § 423 ZOK.

¹¹⁰ JINDŘICH: *Notářský řád...*, s. 410 (§ 77).

¹¹¹ Rozsudek NSČR z 10. března 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.

¹¹² Srov. § 567 OZ a § 6 NotŘ.

¹¹³ U veřejné listiny se oproti soukromé listině předpokládá její pravost a v případě neprokázání opaku i její pravdivost. Srov. § 565 OZ a § 134 OSŘ.

Již za účinnosti ObchZ se v literatuře řešila otázka, zda mohou stanovy určit pro námitky písemnou formu. Římalová se domnívala, že takový postup obecně možný je, nicméně argumenty pro své tvrzení neuvedla.¹¹⁴

Tato úvaha je zcela jistě aktuální i dnes. Je pravdou, že dnešní soukromé a obchodní právo stojí na zásadě autonomie vůle, která se projevuje i v autonomii volby formy právního jednání, nicméně se domnívám, že ujednání písemné formy v tomto případě není možné.¹¹⁵ V souvislosti s liberálnějším postojem k institutu bychom měli dojít k závěru, že by mělo být zcela na úvaze společníka, zda v souladu se zásadou *vigilantibus iura* využije svého práva vytknout vady, či nikoli. Zároveň se lze domnívat, že by případná písemná forma mohla negativně ovlivnit výkon nejen práva na protest, ale zejména práva na dovolání se neplatnosti usnesení, což by v celkovém důsledku mohlo vést k nežádoucímu efektu v podobě zpřísnění obou institutů.

Dílčí závěr: Institut stejně jako v případě odporu a námitek ovládá zásada bezformálnosti. Nelze přijmout závěr, dle něhož by bylo možné ve společenské smlouvě stanovit písemnou formu pro podání protestu a tím omezit výkon práva na protest a práva na dovolání se neplatnosti. Současně není možná konkludentní forma. Prostý zápis lze nahradit i notářským zápisem o rozhodnutí orgánu právnické osoby, čímž společnost naplní i svou povinnost uvedenou v § 188 a § 423. Vzhledem k účelu protestu se domnívám, že by měl notář protesty zaznamenat a též se vyjádřit i k protestům výslovně neuvedeným v § 80b odst. 1 písm. g) NotŘ.

3.4. Protest při rozhodování na zasedání valné hromady

3.4.1. Valná hromada

Valnou hromadu bychom mohli definovat jako nejvyšší kolektivní orgán kapitálové společnosti,¹¹⁶ nebo jako určité kolektivní diskusní fórum, jehož rozsah diskuse je omezen záležitostmi uvedenými v pozvánce.¹¹⁷

Právě na zasedání společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti, nicméně zákon umožňuje i alternativní možnost rozhodování v podobě rozhodování mimo zasedání valné hromady (viz níže).¹¹⁸ Rozhodování na zasedání je klasický způsob tvorby vůle společníků, jehož výsledkem je rozhodnutí ve formě usnesení.

¹¹⁴ ŘÍMALOVÁ, Olga. In: ŘÍMALOVÁ, Olga, HOLEŠOVSKÝ, Josef. *Družstva*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 232.

¹¹⁵ Shodně FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1824 (§ 424). Srov. též SADECKÝ: *Institut protestu ...*, s. 8 a násl.

¹¹⁶ Výjimka je v případě jednočlenné společnosti. Srov. §§ 11-12 ZOK.

¹¹⁷ FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích ...*, s. 1655 (§ 398).

¹¹⁸ § 167 odst. 1 a 398 odst. 1 ZOK.

3.4.2. Včasnost protestu

Zákon neurčuje žádný okamžik pro podání protestu, nicméně se lze důvodně domnívat v souvislosti s jeho účelem a zároveň zněním zákona, že se podává zpravidla během zasedání, resp. jeho obsah musí vždy zaznít na zasedání valné hromady tak, aby byl schopný vyvolat u osob zúčastněných debatu nad vytýkanými vadami a docílit tak případné nápravy.

Česká, slovenská i německá doktrína došla k názoru, že protest lze podat kdykoli během zasedání, tj. protest lze podat v průběhu, na konci, ale i na samotném začátku zasedání. Z toho vyplývá, že je možné podat protest i proti samotnému návrhu usnesení.^{119,120} Podle Dvořáka lze podat protest pouze proti již přijatému usnesení, nikoliv však proti samotnému návrhu.¹²¹ S jeho závěrem nelze souhlasit, naopak lze tvrdit, že podání protestu proti samotnému návrhu je dokonce vhodnější, jelikož může zamezit vzniku vadného rozhodnutí.

Je otázkou, jak posoudit situaci, kdy společník ví o vadě, na kterou chce upozornit, ale zasedání bylo náhle ukončeno předsedou valné hromady. Na tenhle případ reagovala prvorepubliková judikatura a stejně jako německá doktrína uvádí, že v takovém případě je možné podat protest i po ukončení zasedání, musí však být podán bez zbytečného odkladu.¹²² Nicméně se jedná o výjimku, a proto lze učinit obecný závěr i vzhledem k účelu, že podat protest po ukončení zasedání v zásadě možné není.¹²³

V judikatuře se lze setkat se dvěma případy, kdy byl protest podán před zasedáním valné hromady.¹²⁴ V obou případech se ho akcionář ani jeho právní zástupce nezúčastnili. KS se nijak zvlášť nezaobíral touto skutečností a pouze uvedl, že postačující je obsah protestu v zápise. MS byl však konkrétnější a uvádí: „*Nic tak nebrání podání protestu dopředu (jakožto určité výtky, viz výše), ačkoliv akcionář by se měl účastnit valné hromady, aby protest mohl být za jeho účasti projednán a zřádná situace*

¹¹⁹ FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích*. ..., s. 1825 (§ 424). CHOVANCOVÁ: *Protest* ..., s. 76 a násl. Srov. také usnesení VS v Olomouci ze dne 19. června 2018, sp. zn. 5 Cmo 49/2018. V případě Slovenska např. rozsudek OS Martin ze dne 7. listopadu 2018, sp. zn. 18 Cb/94/2018. Shodný závěr dovodila judikatura v případě námitek. Srov. např. usnesení NSČR ze dne 24. dubna 2014, sp. zn. 29 Cdo 1068/2014 nebo usnesení NSČR ze dne 25. ledna 2012, sp. zn. 29 Cdo 241/2011.

¹²⁰ V případě Německa např. rozhodnutí LG Ingolstadt ze dne 12. června 1990, sp. zn. HKO 763/89. Nebo VATTER: *Beck-online*. GROSSKOMMENTAR: *Aktiengesetz* ..., bod 29 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/BeckOGK_6_BandAktG/AKTG/cont/BECKOGK.AKTG.P245.gIB.glIII.gI3.gIB.htm.

¹²¹ DVOŘÁK: *Společnost s ručením omezeným* ..., s. 399. Obdobný názor měl i OS Martin ve svém rozsudku ze dne 21. května 2014, sp. zn. 18 Cb/146/2013. Svůj závěr však přehodnotil. Srov. rozsudek OS Martin ze dne 7. listopadu 2018, sp. zn. 18 Cb/94/2018.

¹²² Rozhodnutí NSČSR ze dne 29. listopadu 1922, sp. zn. Rv I 238/22. Shodně FABBENDER, Karl-Josef. Die Hauptversammlung der Aktiengesellschaft aus notarieller Sicht. *Rheinische Notar-Zeitschrift*, 2009, roč. 8, č. 9, s. 437.

¹²³ Shodně EHMANN: *Aktiengesetz* ..., bod 11a (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gIII.gI5.gIb.gIbb.htm.

¹²⁴ Usnesení MS v Praze ze dne 9. října 2019, sp. zn. 74 Cm 121/2018. Srov. usnesení KS v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 24. dubna 2019, sp. zn. 55 Cm 208/2018.

napravena (...).¹²⁵ Takový projev vůle soud chápe jako určitou výtku, která se stane řádným protestem v okamžiku oznámení jeho obsahu na zasedání. Dovodil tak na základě výjimky před Novelou, jež stanovila, že podat protest není zapotřebí, nebyl-li společník přítomen.

Německá doktrína dovozuje, že vzhledem k podstatě účelu a nutnosti podání či vznesení protestu je zapotřebí jej podat pouze na zasedání.¹²⁶ Domnívám se však, že tomu tak být nemusí, zvláště pokud společník o vadě již dopředu ví,¹²⁷ je v zásadě možné protest podat dopředu. Takový postup je zcela v souladu s principem poctivosti a s korporační loajalitou společníka vůči společnosti. Dokonce se dá předpokládat, že takový postup bude vhodnější, jelikož vada může být napravena dříve, než se zasedání bude konat.¹²⁸ Bude však nutné, aby obsah protestu zazněl též na samotném zasedání, aby vzhledem ke svému účelu a funkcím byl schopný vyvolat debatu nad vytýkanými nedostatky návrhů usnesení, kterých je docíleno účastí společníka nebo jeho právního zástupce na zasedání.

Pokud by se společník nezúčastnil a obsah by byl přesto přečten, typicky svolavatelem nebo předsedou valné hromady, jedná se o stav sice nežádoucí, nicméně naplňující účel protestu – tedy vyvolat možnou diskusi. Nejedná se sice o řádný protest, ale je třeba přihlídnout k tomu, že svůj účel naplnil, a proto by měl být společník aktivně legitimován. Je však potřeba zdůraznit, že by se neměl spolehnout na jednání třetích osob a v souladu s korporační loajalitou a bdělostí ke svým právům by měl dohlédnout, že obsah protestu na zasedání zazní.

Lze si totiž teoreticky představit situaci, v jaké obsah protestu na zasedání vůbec nezazní, tj. protest podán sice formálně byl, avšak nebyl na zasedání projednán. Soud by v tomto případě měl zkoumat důvod neprojednání, resp. důvody neúčasti společníka či jeho právního zástupce.

Mám za to, že stejně jako v případě nepodání protestu by soud měl zkoumat závažné důvody jeho nepřítomnosti. Šuk¹²⁹ uvádí jako příklad omluvitelného (závažného) důvodu skutečnost, že společnost společníka na zasedání vůbec nepozvala. Obdobný účinek by měla mít nedostatečně odůvodněná pozvánka, která by společníkovi znemožnila přípravu na zasedání.

¹²⁵ Usnesení MS v Praze ze dne 9. října 2019, sp. zn. 74 Cm 121/2018.

¹²⁶ Např. ENGLISH: *Aktiengesetz*..., bod 15 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gI4.gla.htm. Srov. též EHMANN: *Aktiengesetz*..., bod 11a (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gIII.gI5.gIb.gIbb.htm.

¹²⁷ Typicky při vadném svolání valné hromady.

¹²⁸ Z důvodu právní jistoty lze předpokládat, že bude podán v písemné formě a bude adresovaný společnosti, za kterou jedná její statutární orgán, který zpravidla svolává valnou hromadu. Je-li to možné, měl by se statutární orgán s obsahem protestu seznámit již před konání valné hromady a po důkladném zhodnocení vytýkaných vad by měl učinit patřičné kroky k jejich nápravě. V opačném případě by měl na vytýkané vady upozornit účastníky na zasedání v souladu s jeho povinností péče řádného hospodáře.

¹²⁹ ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích* ..., s. 502-508, bod 26 (§ 192).

Pokud by společník prokázal, že protest podal a uvedl omluvitelný důvod nepřítomnosti, vzhledem k uvedenému by zpravidla měl být se svým návrhem úspěšný, ledaže soud dospěje k závěru, dle kterého neplatnost nevysloví.¹³⁰

Dílčí závěr: Protest lze podat během celého zasedání, tj. na začátku i na samotném konci, před i po přijetí usnesení. Podání protestu před konáním zasedání v zásadě možný je, nicméně bude zapotřebí, aby jeho obsah zazněl na zasedání. K opačnému závěru se kloní německá doktrína, dle níž by takový protest byl bezpředmětný. Naopak není v zásadě možné podat protest po ukončení zasedání. Oproti dřívější úpravě a oznamování námitek jde v tomto případě o nejvýznamnější odklon a nadále není možné protest oznámit dodatečně v zákonné propadné lhůtě.

3.4.3. Korespondenční hlasování

Mezi způsoby rozhodování na zasedání valné hromady řadí zákon i tzv. korespondenční hlasování, kdy společníci odevzdají své hlasy písemně před konáním zasedání.¹³¹ Dá se předpokládat, že nejčastějším způsobem bude tzv. dopisní hlasování prostřednictvím držitele poštovní licence.¹³²

Zákon v tomto případě stanoví na základě právní fikce, že se jedná o hlasování na zasedání, tj. společník je *de iure* přítomen a hlasuje na zasedání. Vaněčková,¹³³ Šuk¹³⁴ a Dvořák¹³⁵ zastávají stejný názor a tvrdí, že se jedná o případ, kdy je akcionář účasten. Opačný názor mají Filip s Lasákem.¹³⁶

Jinak je tomu v německé úpravě v § 118 odst. 2 AktG, kde je výslovně uvedeno, že akcionář není v takovém případě účasten. Na základě uvedeného doktrína dovodila, že akcionáře netíží podmínka protestu.¹³⁷ Vzhledem k odlišnému zákonnému znění není možné převzít závěry německé doktríny.

¹³⁰ § 260 OZ.

¹³¹ Jedná se o legislativní zkratku. Současně je třeba uvést, že takový postup musí společenská smlouva připustit. Srov. § 167 odst. 4 a § 398 odst. 4 ZOK.

¹³² FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1661 (§ 398).

¹³³ VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 441 (§ 398).

¹³⁴ ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 782–788, bod 24 (§ 398).

¹³⁵ DVOŘÁK: *Společnost s ručením omezeným...*, s. 324.

¹³⁶ FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1662 (§ 398).

¹³⁷ Např. HOFFMANN, Jochen. In: HENSSLER, Martin a kol. *Beck-online. GROSSKOMMENTAR: Aktiengesetz*. [online databáze]. München: C. H. Beck, 2021, aktualizováno k 1. červnu 2021, bod 54 (§ 118) [cit. 26. června 2021].

Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata%2fkommm%2fBeckOGK_6_BandAktG%2fAKTG%2fcont%2fBECKOGK.AKTG.P118.gIF.gIII.htm. Nebo DRINHAUSEN, Florian. In: HÖLTERS, Wolfgang a kol. *Aktiengesetz...*, bod 18 (§ 118).

Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p118.gIB.gIII.htm.

m.

Nelze souhlasit s Filipem a Lasákem v otázce účasti na zasedání, nicméně lze souhlasit, že i v případě korespondenčního hlasování bude nutné, aby společník v souladu s principem poctivosti podal protest spolu s hlasovacím projevem vůle v případě, že si je vědom vad návrhů usnesení.¹³⁸ Zároveň je však třeba přihlédnout k § 4 OZ a určit, že korespondenčně hlasujícího společníka tíží stejná podmínčenost k výkonu práva na přezkum usnesení jako jiného společníka fakticky zúčastněného.

V opačném případě by mohlo dojít k nežádoucímu zvýhodnění společníků, kteří využili korespondenční hlasování, na úkor ostatních zúčastněných osob. Pokud by však korespondenčně hlasující společník z omluvitelného důvodu o vadě nevěděl, přichází na řadu zákonná výjimka, která umožňuje podat procesní návrh i přes absenci protestu.

Byť je vhodné, aby protest byl nejen podán, ale aby i jeho obsah zazněl na zasedání, vzhledem k charakteru korespondenčního hlasování by mělo samotné podání protestu k zaktivizování práva na přezkum usnesení postačit. Pokud by obsah na zasedání nezazněl, není možné, aby tato skutečnost vzhledem k charakteru hlasování šla k tíži společníka.

Je otázkou, jak posoudit situaci, kdy společník využije distanční hlasování, ale i přesto se na zasedání objeví s úmyslem spolurozhodovat o záležitostech uvedených v pozvánce. Podle Filipa s Lasákem¹³⁹ není právně možné bránit společníkovi v přítomnosti a výkonu jeho práva na spolurozhodování o záležitostech společnosti. Z toho důvodu by mu mělo být umožněno se znovu vyslovit a hlasovat o stejném návrhu, pro který již dříve korespondenčně hlasoval. Bude však nutné, aby dříve odevzdané korespondenční hlasy, potažmo podané protesty, společnost vyřadila.

Dvořák se k otázce staví tak, že společník může být přítomen, nicméně pokud již distančně hlasoval, nemůže o téže otázce hlasovat znovu. Argumentuje, že společník je vázán svým dřívějším projevem vůle od okamžiku, kdy se dostal do právní sféry společnosti. Výjimku vidí v případě, kdy se hlasuje o otázce, ke které se dříve nevyjádřil.¹⁴⁰

Lze se důvodně domnívat, že předchozí korespondenční hlasování by nemělo vyloučit právo společníka na účast. Jedná se o právo nezávislé. Pokud je však společník přítomen, nemělo by se k dřívějšímu projevu vůle přihlížet, tj. společník „stojí před čistým stolem“. Vzhledem k uvedenému je třeba upozornit, že pokud společník podal dříve protest, bude zapotřebí, aby jej podal znovu i na samotném zasedání.

¹³⁸ FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1663 (§ 398).

¹³⁹ Tamtéž, s. 1662. Srov. HERRLER, Sebastian. In: GRIGOLEIT, Christoph a kol. *Aktiengesetz* [online]. 2. vydání. München: C. H. Beck, 2020, bod 24 (§ 118) [cit. 26. června 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p118.gIII.gI2.gIb.htm.

¹⁴⁰ DVOŘÁK: *Společnost s ručením omezeným...*, s. 325.

Dílčí závěr: Využije-li společník korespondenčního hlasování a ví o vadě, jež by mohla způsobit vadu budoucího usnesení, které je vymezeno v pozvánce na zasedání, měl by v souladu s princíplem poctivosti a v souladu s běžnou péčí a opatrností podat spolu s korespondenčním projevem vůli i protest. Dřívější využití distančního hlasování nemá vliv na právo společníka účastnit se zasedání a projevit zde svoji vůli. Pokud podal protest v rámci předchozího hlasování, bude nutné, aby protest podal znovu, jelikož se k dřívějšímu protestu nebude přihlížet.

3.5. Rozhodování mimo zasedání valné hromady

Právní teorie rozlišuje mezi rozhodováním na zasedání a mimo ni. Filip s Fyrbachem rozlišují rozhodování mimo valnou hromadu na širší a užší pojetí. Do širokého pojetí řadí veškeré situace, kdy společníci rozhodují, aniž by byli přítomni. Jedná se o rozhodování mimo valnou hromadu prostřednictvím technických prostředků a tzv. dodatečný výkon hlasovacího práva dle § 174 ZOK. V užším smyslu chápou rozhodování *per rollam*.¹⁴¹

S rozhodováním mimo zasedání nelze spojit pojmy účasti či neúčasti, jedná se totiž o pojmy, které věcně souvisí se zasedáním. Společníci v těchto případech rozhodují, aniž by se zasedání konalo.

3.5.1. Rozhodování *per rollam* a dodatečné hlasování

Rozhodování *per rollam* je třeba odlišit od korespondenčního hlasování.¹⁴² Rozdíl spočívá ve skutečnosti, že v případě rozhodování *per rollam* se valná hromada vůbec nekoná, proto akcionář nemůže reálně být jejím účastníkem.¹⁴³ Jedná se o vhodnou alternativu, jež umožňuje projevit vůli všem účastníkům, kteří by ji v případě konání zasedání učinit nemohli.¹⁴⁴ Zásadní nevýhodou rozhodování je však nemožnost vzájemné diskuze mezi společníky, což v zásadě může mít negativní vliv na přijatá usnesení z důvodu absence možnosti, jak upozornit zúčastněné osoby na případné vady.¹⁴⁵

Převážná část právní doktríny zastává názor, že v případě rozhodování *per rollam* není výkon práva podmíněn podáním protestu.¹⁴⁶ Odlišného názoru je Dvořák, podle kterého bude

¹⁴¹ Těž jako rozhodnutí oběžníkem. FILIP, Václav, FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 276.

¹⁴² Pouze na okraj je třeba upozornit, že rozhodování *per rollam* je v případě s.r.o. předpokládaným způsobem rozhodování, což v případě a.s. neplatí. Srov. § 175 odst. 1 a § 418 odst. 1 ZOK.

¹⁴³ ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích*: ..., s. 782–788, bod 24 (§ 398).

¹⁴⁴ DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. In: LASÁK, Jan, DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích*..., s. 1757 (§ 418).

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Srov. ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích*..., s. 502-508, bod 27 (§ 192). DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Rozhodování *per rollam* v akciové společnosti. *Jurisprudence*, 2020, č. 5, s. 1 a násl. CHOVANCOVÁ: *Protest* ..., s. 76 a násl. Srov. též usnesení VS v Praze ze dne 19. října 2017, sp. zn. 7 Cmo 31/2017.

zapotřebí, aby společník podal protest bez zbytečného odkladu poté, co se o dozvěděl o vadném rozhodnutí.¹⁴⁷

Domnívám se, že písemným vyjádřením společníka k návrhu nelze docílit zejména varovné a preventivní funkce protestu. Pro úspěšnou nápravu vad je totiž nutné, aby proběhla mezi účastníky diskuse, tj. aby se zasedání vůbec konalo. Zároveň pokud by se společník vyjádřil *ex post*, nebyl by naplněn účel protestu a zároveň by došlo k zásahu do právní jistoty společnosti v platnost přijatého rozhodnutí. Na základě uvedeného je třeba dojít k závěru, že v případě rozhodování per rollam není právo společníka na dovolání se neplatnosti podmíněno existencí protestu.

Vzhledem k aktuálnosti Novely není zapotřebí se podrobně zabývat podáním protestu v případě dodatečného hlasování dle § 174 ZOK. Nově společník projevuje pouze souhlas s rozhodnutím podle § 171 odst. 2 ZOK. Nicméně ani zde by nebylo právo na přezkum zatíženo podáním protestu společníka. Opačný názor by vedl ke zbytečnému formalismu nenaplňující varovnou a preventivní funkci a tím i účel institutu.

3.6. Protest proti rozhodnutí volených orgánů

ZOK na rozdíl od ObchZ výslovně umožňuje přezkum platnosti rozhodnutí i jiných orgánů než jen valné hromady za předpokladu, že byly přijaty v působnosti valné hromady a jsou v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou či dobrými mravy.¹⁴⁸ Vzhledem k přiměřenému použití ustanovení o přezkumu platnosti usnesení vyvstává otázka, zda i v případech uvedených § 193 a § 430 ZOK bude zapotřebí podat protest. Právní nauka se této otázce příliš nevěnuje.¹⁴⁹ Pouze Šuk uvádí, že v těchto případech se z povahy věci úprava protestu neuzije, svůj závěr blíže nerozvádí.¹⁵⁰

Protest lze vzhledem k jeho účelu a smyslu vykonávat pouze tehdy, je-li oprávněná osoba přítomna na zasedání nejvyššího orgánu, kde vykonává své právo podílet se na řízení společnosti, tj. právo účastnit se, hlasovat, podávat protesty aj. V případě zasedání volených orgánů takové právo společník nemá, ledaže by byl členem, nicméně v tomto případě by byl jeho „protest“ chápán pouze jako odlišné stanovisko, které by však věcně nesouviselo s přezkumem platnosti. Nejednalo by se tedy o protest v pravém slova smyslu.¹⁵¹

¹⁴⁷ DVOŘÁK: *Společnost s ručením omezeným* ..., s. 399.

¹⁴⁸ Novela navíc umožnila napadat i rozhodnutí nespádající do působnosti valné hromady. Srov. § 193 a § 430 ZOK.

¹⁴⁹ Srov. např. POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích*..., s. 970–972 (§ 193). Nebo VANĚČKOVÁ: *Zákon o obchodních korporacích* ..., s. 487-488 (§ 430).

¹⁵⁰ ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích*..., s. 509-512, bod 5 (§ 193).

¹⁵¹ Shodně CHOVANCOVÁ: *Protest* ..., s. 76 a násl.

Na základě uvedeného lze učinit závěr, že v těchto případech právo dovolat se neplatnosti není zatíženo podmínkou podání protestu společníka.¹⁵²

Dále je třeba uvažovat, zda je možné napadat i jiná než výslovně vymezená rozhodnutí uvedená v § 193 *per analogiam*. V případě kladné odpovědi pak zdali bude zapotřebí, aby proti nim podal společník protest.

Abychom mohli přejít k dotváření práva, musí jít o případ mezery v zákoně a zároveň se nesmí jednat o vědomou mezeru.¹⁵³ V tomto případě sice nelze zjistit vůli zákonodárce přímo, nicméně lze tak učinit vzhledem k jeho cíli. Dá se dovodit, že se jedná o snahu umožnit přezkum platnosti jen vytyčené skupině rozhodnutí,¹⁵⁴ aby nedošlo ke zbytečnému paralyzování činnosti společnosti. Proto v případech rozhodování o obchodním vedení a jeho kontrole nebyl přezkum umožněn. Ani samotná valná hromada nemá přímé oprávnění zasahovat do funkce volených orgánů, může tak činit pouze zprostředkovaně pomocí rozhodování o jejich personálním složení.¹⁵⁵

Na základě uvedeného mám za to, že se jedná o vědomou mezeru, jež znemožňuje dotváření práva, proto nelze napadat jiná než zákonem vymezená rozhodnutí.

3.7. Osoba protestující

Protestující osobu lze vymezit jako osobu spadající do taxativně zákonem vymezeného okruhu osob, která je zároveň aktivně věcně legitimovanou k podání návrhu na dovolání se neplatnosti usnesení. Mezi protestující osoby zákon řadí společníka/akcionáře, jednatele, člena dozorcí rady, člena představenstva nebo správní rady nebo likvidátora.¹⁵⁶ Samotné podání protestu jako nutného předpokladu zakládající věcnou legitimaci však tíží pouze společníka. Protesty členů volených orgánů sice nejsou pro dovolání se neplatnosti nutné, nicméně mohou mít vliv na případné posouzení, zda jednali v souladu s povinností péče řádného hospodáře.¹⁵⁷

Zákon umožňuje, aby společník využil protestu i jiné osoby, tj. nejen protestu jiného společníka, ale i člena voleného orgánu.¹⁵⁸ K tomuto závěru se přiklání i česká právní doktrína.¹⁵⁹ Ke zmíněnému závěru lze dojít nejen za pomoci jazykového výkladu, kdy zákon uvádí, že

¹⁵² Podpůrně lze užít argument, že slovo „přiměřeně“ vyjadřuje pouze určitý volnější vztah mezi vytyčenými právními vztahy. Viz čl. 41 odst. 2 usnesení Vlády České republiky č. 188/1998 (UV), o Legislativních pravidlech vlády.

¹⁵³ K pojmům viz MELZER: *Metodologie*, s. 222–235.

¹⁵⁴ Viz důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 193.

¹⁵⁵ Závěr lze podpůrně podpořit i zásadou minimalizace zásahů státu do vnitřních záležitostí společnosti. K obdobnému závěru došla česká i slovenská judikatura. Srov. usnesení NSČR ze dne 29. června 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004 nebo rozsudek KS Nitra ze dne 19. ledna 2017, sp. zn. 26 Cob 78/2016.

¹⁵⁶ § 189 a § 423 ZOK je třeba číst v souvislosti s § 191 a § 428 ZOK.

¹⁵⁷ POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 941 (§ 189).

¹⁵⁸ Srov. usnesení VS v Olomouci ze dne 9. října 2019, sp. zn. 8 Cmo 158/2019.

¹⁵⁹ Srov. CHOVANCOVÁ: *Protest ...*, s. 76 a násl. JOSKOVÁ: *Napadení usnesení ...*, s. 41 a násl. POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích ...*, s. 968 (§ 192). ŠUK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 502–508, bod 24 (§ 192). VANĚČKOVÁ: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 479 (§ 424).

„neplatnosti usnesení valné hromady se společník nemůže dovolávat, **nebyl-li** proti usnesení valné hromady podán odůvodněný protest (...)“; ale zároveň za použití subjektivně historického výkladu.^{160,161} Jedná se o snahu zákonodárce změkčit formalistické pojetí protestu, který ztěžuje cestu pro vyslovení neplatnosti. Záměr lze vysledovat i z usnesení ústavně právního výboru, jenž změnil znění z činného rodu na trpný.¹⁶²

Institut protestu se neváže na osobu, která ji vznesla, proto ji může využít i osoba, která se zasedání nezúčastnila; v takovém případě se nemůže dovolávat důvodů, jež nebyly obsahem protestu, o který se opírá v soudním řízení. Totéž platí i pro případného nabyvatele podílu (akcie), který se může domáhat neplatnosti za stejných podmínek jako jeho převodce, tj. pouze z důvodů, z jakých byl některou protestující osobou podán protest, nebo popřípadě může využít zákonných výjimek stejně jak by mohl učinit právní předchůdce.¹⁶³

Výše uvedené se uplatní i po nabytí účinnosti Novely, neboť v novém znění § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 ZOK stojí: „(...) **nebyl-li** proti usnesení valné hromady podán odůvodněný protest, **ledaž** **navrhovatel nepodal** protest ze závažného důvodu.“ Dle jazykového výkladu by se mohlo zdát, že se jedná o změnu zpřísnující institut protestu, resp. dovolání se neplatnosti, kdy navrhovatel může využít v soudním řízení pouze svého protestu, který podal na zasedání valné hromady. Zde je však třeba přihlídnout ke konstantní judikatuře Ústavního soudu, dle níž je jazykový výklad pouhým prvotním přiblížením se smyslu a účelu právní normy.¹⁶⁴ Pro jeho zjištění je zapotřebí užít i jiných výkladových metod, tj. zejména subjektivně historického, teleologického apod.¹⁶⁵

Pokud by zákonodárce měl v úmyslu v tomto případě zpřísnit protest, muselo by celé ustanovení znít v činném rodě. Zde však sama důvodová zpráva zmiňuje, že „(...), **není důvod ani napříště vázat protest pouze na konkrétního společníka. Bez ohledu na společníka, jenž se dovolává neplatnosti usnesení, bude dopad pro společnost stejný; společnost nebude mít jistotu ohledně nezmenitelnosti usnesení valné hromady, proti kterým byl vznesen protest.**“¹⁶⁶ Smyslem a účelem paragrafovaného znění i nadále zůstává možnost využít podaného protestu i jinou aktivně legitimovanou osobou.

¹⁶⁰ Viz důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 192.

¹⁶¹ K subjektivně historickému výkladu blíže MELZER: *Metodologie ...*, s. 121 a násl.

¹⁶² Ustanovení § 200 a § 431 vládního návrhu ZOK. Usnesení ústavně právního výboru č. 89 ze dne 1. prosince 2011 k ZOK [online]. Poslanecká sněmovna, 6. období, 2010–2013 [cit. 20. června 2021]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=363>.

¹⁶³ Závěr byl sice dovozen pro s.r.o., nicméně je aplikovatelný i pro a.s. Blíže usnesení NSČR ze dne 10. října 2018, sp. zn. 27 Cdo 1499/2017 Srov. též usnesení NSČR ze dne 31. října 2017, sp. zn. 27 Cdo 2065/2017.

¹⁶⁴ Nález ÚS ze dne 17. prosince 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97. Nebo nález ÚS ze dne 12. ledna 2021, sp. zn. Pl. ÚS 21/19.

¹⁶⁵ MELZER: *Metodologie ...*, s. 78.

¹⁶⁶ Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 192.

Vzhledem k uvedenému a v souladu s liberálnějším výkladem je třeba dojít k závěru, že závěry právní nauky a judikatury budou i nadále použitelné a že se nejedná o tvrzené zpřísnění.¹⁶⁷ Novelizované znění je proto zapotřebí číst jako „(...) *nebyl-li proti usnesení valné hromady podán odůvodněný protest, ledaže protest nebyl podán ze závažného důvodu.*“

Zajímavou výkladovou otázkou se zabýval VS v Praze.¹⁶⁸ Jednalo se o případ, kdy jeden ze dvou společníků byl zároveň jednatelem, který z důvodu odklonu finančních prostředků ze společnosti byl shledán druhým společníkem odpovědným za porušení péče řádného hospodáře, a proto byl z jeho funkce odvolán. V předmětném řízení soud posuzoval, zda společníka, který je zároveň v postavení člena voleného orgánu, tíží podmíněnost podání protestu.

Soud dovodil na základě § 191 ve spojení s § 192 odst. 2 ZOK, že každý společník je omezen v právu na domáhání se přezkumu v podobě podání protestu bez ohledu na skutečnost, že je zároveň členem volného orgánu. Opačný závěr by znamenal bezdůvodnou diskriminaci „prostých“ společníků, kteří žádnou funkci nevykonávají, a proto by museli splnit neopominutelnou podmínku protestu. Svůj závěr podpořil i argumentací historického zákonodárce, který se snažil zvýšit tlak na společníky, aby si více hájili svá práva související s právem na řízení společnosti.

Tomuto závěru přitakává Filip s Lasákem.¹⁶⁹ Odlišný názor má Janošek, jenž argumentuje odlišným postavením členů společnosti a členů volených orgánů a svoji argumentaci opírá o judikaturu NSČR, na jejímž základě chce upozornit, že nezáleží, zda je jednatel současně společníkem. Důležité je jeho postavení coby statutárního orgánu, kterého netíží hmotněprávní podmínka podání protestu. Na závěr dodává, že soud tímto rozhodnutím uložil jednatelemi povinnost, jež ho ze zákona netíží.¹⁷⁰

Nelze souhlasit s argumentací Janoška. Jednatele sice primárně netíží neopominutelná podmínka protestu, nicméně jeho nepodání se sekundárně projeví v možném porušení péče řádného hospodáře. Ani argument opírající se o dřívější judikaturu neobstojí. Podmínka protestu byla zakomponována pouze v družstevním právu, nikoli v kapitálových společnostech. Úprava vyslovení neplatnosti u kapitálových společností byla oproti dnešku odlišná. K dovolání se neplatnosti nemusel společník, jednatel ani další aktivně legitimované osoby prokazovat podání protestu. Závěry judikatury ohledně postavení jednatele jsou proto pro tento výkladový problém bezpředmětné.

¹⁶⁷ Srov. SADECKÝ: *Institut protestu ...*, s. 8 a násl. Srov. též POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 968 (§ 192).

¹⁶⁸ Usnesení VS v Praze ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 14 Cmo 42/2017.

¹⁶⁹ FILIP, LASÁK: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 1825 (§ 424).

¹⁷⁰ JANOŠEK, Vladimír. Poznámka k usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 14 Cmo 42/2017. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 3, s. 66.

Lze si představit argumentaci založenou na jazykovém výkladu ve spojení s teleologicko-axiologickým výkladem a využití argumentu *a fortiori* (*argumentum a potiori*),¹⁷¹ dle kterého pokud jednatel nemá podmíněn výkon práva dovolat se přezkumu usnesení, tím spíše by neměl být omezen, je-li současně i společníkem. Naproti tomu je však třeba přihlídnout k subjektivně historickému výkladu, který v tomto případě zvyšuje tlak na společníky v souladu se zásadou *vigilantibus iura*, a tím zamezit případným soudním sporům.¹⁷² Zároveň je třeba přihlídnout k formálně systematickému výkladu, dle něhož je zapotřebí vykládat § 191 ve spojení s § 192 ZOK tak, že výkon práva každého společníka je podmíněn protestem, ledaže se jedná o zákonnou výjimku. Současně je třeba přihlídnout ke smyslu a účelu protestu, jež se snaží podnítit aktivní přístup pouze společníků, nikoli jiných aktivně legitimovaných osob, kteří by měli vyjít již na zasedání svoji nevoli a posílit tak jistotu ohledně (ne)platnosti usnesení. Ostatní protestující osoby sice mohou též podat protest, nicméně nejedná se o protest v pravém slova smyslu.

Vzhledem k průniku všech uvedených výkladů se přikláním spíše k názoru soudu. Nejen obecné občanské právo je třeba vykládat ve shodě se zásadami, na nichž stojí. Proto není možné dobře rozlišovat mezi společníky „privilegované“, kteří by protest z důvodu výkonu volené funkce podat nemuseli, a „prosté“. Ani skutečnost, že společníka, který je zároveň jednatelem, tíží širší povinnost vůči společnosti, nesmí vést k opačnému výkladu. Výkon člena voleného orgánu je dobrovolný a vzniká na základě souhlasu společníka, který si musí být vědom, že mu tímto neodpadávají povinnosti, jež měl coby „prostý“ společník.

3.8. Výjimky z podání protestu

Důvodem existence výjimek je snaha zmírnit přísnost související s protestem a právem dovolat se neplatnosti.¹⁷³ Na druhou stranu je tímto ovlivněna ochranná funkce protestu, díky níž má společnost relativní právní jistotu v platnosti přijatého rozhodnutí. Lze konstatovat, že v těchto případech mlčení společníka zpravidla znamená souhlas.

Mohou však nastat situace, kdy společník z omluvitelných důvodů protest nepodá, nebo jej podat nemůže. Jelikož by bylo striktní lpění na podání protestu příliš přísné a celý institut by se tím pouze zformalizoval, obsahuje zákon poměrně širokou zákonnou výjimku, dle níž se může společník dovolat neplatnosti, pokud nepodal protest ze závažného důvodu. Jedná se o neurčitý právní pojem, který zákon dále nijak nevymezuje.

¹⁷¹ MELZER: *Metodologie* ..., s. 169.

¹⁷² Důvodová zpráva k ZOK, zvláštní část, str. 224, § 175–201. Obdobně lze argumentovat důvodovou zprávou k SSO, která zdůrazňovala vyšší tlak na společníky a tím zamezit zbytečným soudním řízením. Viz důvodová zpráva k SSO, zvláštní část, str. 71, § 39–42.

¹⁷³ Jelikož ostatní osoby protestující nejsou omezeny v právu dovolat se neplatnosti usnesení, nespadá na ně tudíž ani problematika výjimek.

Vzhledem k širokému pojetí výjimky se lze důvodně domnívat, že soudy i nadále budou aplikovat své dřívější závěry týkající se výjimek obsažených v zákoně před účinností Novely.^{174,175} Jednalo se celkem o tři zákonné výjimky: (1) nezaznamenání protestu chybou zapisovatele nebo předsedy valné hromady, (2) nepřítomnost společník nebyl na valné hromadě, (3) důvody pro vyslovení neplatnosti nebylo možné přímo na zasedání zjistit.

3.8.1. Výjimky v případě přítomného společníka

Důvodová zpráva vymezuje dvě kategorie výjimek podle toho, zda je společník přítomen, či nikoliv. Do první kategorie uvádí celkem 4 možné příklady výjimek.¹⁷⁶

Pod první příklad řadí výjimku, kterou znal zákon již dříve – nezjistitelné vady na zasedání. Z toho důvodu se domnívám, že lze užít dřívějších právních závěrů. Dle Pokorné se mělo jednat zpravidla o procedurální vady, jež mohly být společníkovi skryty, a proto by neměl být omezen v právu na přezkum usnesení.¹⁷⁷ Filip s Lasákem výjimku vykládali restriktivně a tvrdili, že by soud měl zkoumat důvody, pro které společník vadu nezjistil přímo na zasedání.¹⁷⁸ Shodný názor měl Šuk, podle kterého se má zkoumat, zda společník vynaložil potřebnou péči a v souladu se zásadou bdělosti nad svými právy rovněž přiměřené úsilí nebo náklady ke zjištění vad na samotném zasedání.¹⁷⁹ K zužujícímu výkladu se přiklonil i NSČR, jehož argumentace je shodná s výše uvedeným.¹⁸⁰

Obdobnou výjimku zná německá doktrína, která též poukazuje na případy, kdy si akcionář nemusí všimnout vady již na zasedání. Správně poukazuje, že v případě zbytečného lpění na podání protestu, by mohlo dojít k situaci, kdy by společník z preventivních důvodů podával generální protest, což by vedlo k nežádoucímu zásahu do právní jistoty společnosti.¹⁸¹

Dále sem důvodová zpráva řadí situaci, kdy je valná hromada nečekaně přerušena a společník již nemá možnost podat protest na zasedání. Obdobou situací se zabýval NSČSR, kdy

¹⁷⁴ Shodně POKORNÁ: *Zákon o obchodních korporacích...*, s. 968 (§ 192).

¹⁷⁵ Zejména závěry uvedené v usnesení NSČR ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017 a usnesení NSČR ze dne 17. prosince 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

¹⁷⁶ Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 192.

¹⁷⁷ Jako příklad uvádí hlasování společníka, který z důvodu převodu svého podílu nebyl oprávněn hlasovat. Viz POKORNÁ, Jarmila. In: LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kol. *Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1020, bod 5 (§ 192).

¹⁷⁸ FILIP, Václav, LASÁK, Jan. In: LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kol. *Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1954, bod 14 (§ 424).

¹⁷⁹ ŠUK, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 428, bod 10 (§ 192).

¹⁸⁰ Usnesení NSČR ze 17. prosince 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

¹⁸¹ ENGLISH: *Aktiengesetz...*, bod 16 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gI4.gIb.htm. Srov. EHMANN: *Aktiengesetz...*, bod 13 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gIII.gI5.gIb.gIdd.htm.

předseda valné hromady úmyslně předčasně ukončil valnou hromadu s úmyslem zabránit případným odporům. V takovém případě stačilo, pokud byl odpor zapsán do protokolu bez zbytečného odkladu.¹⁸² Obdobně argumentuje English, dle kterého je v souladu s principem poctivosti, aby akcionář sepsal protest a sdělil ho společnosti bez zbytečného odkladu.¹⁸³

Lze souhlasit, že pokud společník o vadě společníka ví a je zde reálná možnost, měl by v souladu s principem poctivosti a běžnou péčí rozumného člověka na vadu upozornit bez zbytečného odkladu, tj. téměř okamžitě. Není totiž možné, aby zmíněné jednání předsedy valné hromady bylo k tíži společníka. Proto pokud společník nebude mít reálnou možnost podat protest, typicky když bude zasedací místnost vyklizena, nemusí dodatečně sepsat protest a sdělit ho společnosti. Takovou situaci bude možné subsumovat pod zákonnou výjimku.

V neposlední řadě uvádí nedůvodné vykázání. K tomu je třeba uvést, že se musí jednat o nepřipustné vykázání společníka, k němuž nedal důvod. Společník je oprávněn napadnout jakékoliv usnesení přijaté na zasedání, tedy i takové, které bylo přijato před jeho vyloučením, jelikož neoprávněným vyloučením mu bylo zabráněno, aby podal protest nejpozději do konce zasedání.¹⁸⁴ Pokud by se však jednalo o zaviněné vykázání ze strany společníka, měla by se vzniknuvší situace posoudit jako předčasné opuštění zasedání. V takovém případě se na společníka výjimka nevztahuje.¹⁸⁵

Jako poslední zmiňuje vadu vůle společníka. Jako příklad lze uvést situaci, kdy jsou společníci uvedeni v omyl, neb jsou ujištěni předsedou valné hromady o zákonnosti svolání valné hromady, a proto nepodávají protest.¹⁸⁶

3.8.2. Výjimky v případě nepřítomného společníka

V tomto případě se jedná o výjimky, které umožní nepřítomnému společníkovi podat procesní návrh bez přechodního protestu. Vzhledem k novému pojetí výjimky se lze domnívat, že je možné se inspirovat § 245 bod 2 AktG, který vymezuje tři zákonné výjimky spadající do této podkapitoly: (1) vadné svolání valné hromady, (2) neoprávněné nepřipuštění a (3) vadné oznámení návrhu usnesení v pozvánce na zasedání.

¹⁸² Rozhodnutí NSČSR ze dne 29. listopadu 1922, sp. zn. Rv I 238/22.

¹⁸³ ENGLISH: *Aktiengesetz*..., bod 16 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HoeltersKoAktG_3/AktG/cont/HoeltersKoAktG.AktG.p245.gII.gI4.gIb.htm.

¹⁸⁴ VATTER: *Beck-online. GROSSKOMMENTAR: Aktiengesetz ...*, bod 41 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/BeckOGK_6_BandAktG/AKTG/cont/BECKOGK.AKTG.P245.gIIV.gI3.gIA.htm.

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ Např. rozhodnutí NSČSR ze dne 21. června 1946, sp. zn. Rv II 27/46.

Pod první výjimkou si lze představit situace jako nedodržení lhůty pro svolání, svolání neoprávněnou osobou, neinformování společníka o konání zasedání aj. Pokud se však společník přesto účastní zasedání, byť na krátkou chvíli, nebude se jednat o výjimku.¹⁸⁷ Společník proto bude muset podat protest nejen proti usnesením, která byla přijata v době jeho účasti, ale i proti usnesením, která byla přijata v jeho nepřítomnosti, tj. podat protest vůči již přijatým usnesením, ale též podat protest dopředu vůči návrhům usnesení. Výjimkou by byla situace, kdy by byl společník neoprávněně vyloučen, návrh usnesení nebyl řádně oznámen v pozvánce, nebo by se jednalo o nezjistitelnou vadu.¹⁸⁸

Pojem „neoprávněné zabránění v účasti“ je v tomto případě třeba chápat v širokém smyslu. Nepůjde jen o situace, kdy je společníkovi odepřen fyzický vstup do zasedací místnosti, ale může se též jednat o online zasedání, na které se společník nedostane,¹⁸⁹ např. z důvodu neobdržení hyperlinku s odkazem na virtuální místnosti, kde se zasedání bude konat, nebo z důvodu nemožnosti hlasování, podávání návrhů nebo také protestů po dobu online zasedání, tj. společník byl, lidově řečeno, „ztišen“. Do této skupiny však nespadá situace, kdy se společník nemohl účastnit online zasedání z technických důvodů spočívajících na jeho straně.¹⁹⁰

Další výjimka by mohla spočívat ve skutečnosti, kdy návrh usnesení nebyl součástí pozvánky, a přesto o něm bylo na zasedání rozhodnuto. V takovém případě může společník využít výjimky a dovolat se neplatnosti, jelikož neměl reálnou možnost se k usnesení (bodu pozvánky) vyjádřit.¹⁹¹

Dílčí závěr: Zákon ve světle Novel opustil výčet výjimek z podání protestu a nahradil jej neurčitým pojmem „závažný důvod“. Vzhledem k širokému pojetí výjimky se lze důvodně domnívat, že pod ni lze subsumovat i přechází tři zákonné výjimky vč. právních závěrů k nim uvedeným. Zároveň zde byly uvedeny další případy, které lze podřadit pod novou výjimku, na základě komparace s německými právními závěry a prvorepublikovými judikaturními závěry.

¹⁸⁷ VATTER: *Beck-online. GROSSKOMMENTAR: Aktiengesetz ...*, bod 37 (§ 245)]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/BeckOGK_6_BandAktG/AKTG/cont/BECKOGK.AKTG.P245.gIB.glIV.gI2.htm.

¹⁸⁸ Blíže EHMANN: *Aktiengesetz ...*, bod 14 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/GrigoleitKoAktG_2/AktG/cont/GrigoleitKoAktG.AktG.p245.gIII.gI6.gIa.htm. Srov. SCHÄFER: *Münchener Kommentar...*, bod 43 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/MuekoAktG_5_Band4/AktG/cont/MuekoAktG.AktG.p245.gIII.gI2.gIb.htm.

¹⁸⁹ KOCH, Jens. In: KOCH, Jens, HÜFFER, Uwe. *Aktiengesetz* [online databáze]. 15. vydání. München: C. H. Beck, 2021, bod 18 (§ 245) [cit. 15. července 2021]. Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HuefKoAktG_15/AktG/cont/HuefKoAktG.AktG.p245.gIII.gI2.gIb.htm.

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ Tamtéž, bod 20 (§ 245). Dostupné z: https://beck-online.beck.de/?vpath=bibdata/komm/HuefKoAktG_15/AktG/cont/HuefKoAktG.AktG.p245.gIII.gI2.gIb.htm.

3.9. Vyvratitelná právní domněnka

Institut protestu má značný přesah i do práva procesního. V praxi může dojít k situaci, kdy společník podá protest, obsah zazní na zasedání, nicméně není zaprotokolován. Jak již bylo zmíněno výše, zákon ve znění Novely již nevyžaduje, aby společník aktivně žádal o zaprotokolování obsahu protestu. Zapisovatel má následně povinnost obsah zaprotokolovat. V případě nejasností, by se měl zapisovatel ujistit, zda společník či jeho zástupce vznáší protest. Společníka netíží povinností součinnosti, proto je pouze na jeho svobodné vůli, zda zapisovatele ujistí, či nikoliv, avšak vzhledem k následnému přezkumu usnesení lze takové jednání doporučit.

Samotné nezaznamenání však společníka nezabavuje práva dovolat se neplatnosti. Důležitý je faktický stav, tj. že protest podán byl a jeho obsah zazněl na zasedání. Pro takové případy obsahuje zákon v § 192 odst. 3 a § 424 odst. 2 tzv. vyvratitelnou právní domněnku.¹⁹² V tomto případě se jedná o domněnku, kterou Lavický řadí mezi zákonné skutkové domněnky, které definuje jako „*právní normy, které jsou konstruovány tak, že obsahují tzv. bázi domněnky a presumovaný následek, jimž může být buď určitá skutečnost odlišná od té, která tvoří bázi domněnky (...)*“.¹⁹³

První záležitostí, jíž se bude soud zabývat v řízení o vyslovení neplatnosti, je otázka aktivní věcné legitimace společníka věcně související s existencí protestu, o něhož se společník v řízení opírá. S tím však souvisí otázka důkazního břemene. V právní doktríně¹⁹⁴ existuje široký konsensus, že řízení o vyslovení neplatnosti spadá do tzv. řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob, konkrétně do řízení ve statusových věcech právnických osob dle § 85 písm. a) ZŘS, v nichž rozhodují krajské soudy.¹⁹⁵

Vzhledem k uvedenému se jedná o tzv. „nesporné“ řízení, které je ovládáno zásadou vyšetřovací¹⁹⁶ a je ovlivněno tzv. objektivním důkazním břemenem, jež slouží k překlenutí neobjasněného skutkového stavu – tzv. stavu *non liquet*.^{197,198} K němu dojde za předpokladu, že ani po provedeném dokazování, ani po zhodnocení všech důkazů, které navrhly strany, nebo ke kterým soud přistoupil z vlastní iniciativy, nebude otázka podání protestu stále objasněna.¹⁹⁹ Aby nedošlo

¹⁹² Původní vládní návrh ZOK nepočítal s vyvratitelnou právní domněnkou. Ta byla do návrhu vložena až ústavně právním výborem. Viz usnesení ústavně právního výboru č. 89 ze dne 1. prosince 2011 k ZOK. Body 186 a 351 sněmovního tisku č. 363/2. [online]. Poslanecká sněmovna, 6. období, 2010–2013 [cit. 20. června 2021]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=363>.

¹⁹³ Blíže LAVICKÝ, Petr. *Důkazní břemeno v civilním řízení soudním*. Praha: Leges, 2017, s. 218.

¹⁹⁴ Např. FELGROVÁ, Radka, DEJL, Pavel. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Řízení nesporné. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 235, bod 10 (§ 85). Srov. např. usnesení NSČR ze dne 19. července 2018, sp. zn. 29 Cdo 3307/2016 nebo usnesení ÚS ze dne 10. června 2010, sp. zn. II. ÚS 1269/10.

¹⁹⁵ § 3 odst. 2 písm. a) ZŘS.

¹⁹⁶ § 21 ZŘS.

¹⁹⁷ Viz LAVICKÝ: *Důkazní břemeno ...*, s. 48.

¹⁹⁸ Porovnej se subjektivním důkazním břemenem, které se aplikuje pouze v řízeních ovládaných projednací zásadou. Tamtéž, s. 51 a násl.

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 47.

k *denegatio iustitiae*,²⁰⁰ bude zapotřebí, aby soud tento nežádoucí bezvýsledný stav určitým způsobem rozhodnul. Lidově řečeno, soudce nemůže říct, že neví, jak má právní věc vyřešit.

Právě pro tento případ ZOK obsahuje nástroj, pomocí něhož soudce může v souladu s právem překlenout zmíněný stav. Soud má v těchto případech presumovat skutečnost, kterou domněnka obsahuje, tj. že společník protest podal. Jedná se tedy o domněnku svědčící ve prospěch společníka. Pokud bude společnost chtít zvrátit presumovaný následek, bude zapotřebí, aby podala tzv. důkaz opaku (například zvukovou či obrazovou nahrávkou ze zasedání, výslechem účastníků apod.).²⁰¹ Následkem uplatnění domněnky, která nebyla vyvrácena, je možnost společníka domáhat se vyslovení neplatnosti z jakéhokoliv důvodu.

3.10. Úvahy de lege ferenda

Cílem Novely je snaha omezit a zpřísnit právo společníka dovolat se neplatnosti a tím lépe naplnit účel a smysl protestu, nicméně na druhé straně společníkům v s. r. o. umožňuje upravit si ve společenské smlouvě vyloučení podání protestu, což vede k pravému opaku.²⁰²

Jak ustanovení § 192 ZOK v případě s. r. o., tak i § 424 ZOK v případě a. s. jsou si obsahově podobná a sledují stejný účel a smysl, který spočívá v rozumném omezení společníka vyčerpat právní prostředek (protest) v souladu se zásadou *vigilantibus iura* a zabránit tak případné právní nejistotě v podobě vyslovení neplatnosti usnesení. Není rozumného důvodu k diferenciaci dvou obsahově podobných ustanoveních pouze na základě argumentace, že jsou vazby mezi společníky v s. r. o. užší a že „je zde větší pravděpodobnost, že společníci si své výbrady sdělí a budou ve větší míře usilovat o jejich odstranění“²⁰³

Byť by se dal pochopit cíl zákonodárce, je vhodné uvést, že takto zvolené řešení není příliš šťastné. Zákonodárce by měl sledovat především racionální cíl. Pokud chtěl posílit autonomii vůle, měl tak umožnit i v případě a. s. ZOK je založen na široké smluvní volnosti, proto by i zde měla být tato volnost ponechána.²⁰⁴ Necht' si samy a. s. posoudí, zda se odchýlí od zákona a upraví své stanovy ve prospěch svých akcionářů. Bylo by tak zřejmě v menších a. s., nicméně možnost volby by byla v tomto případě racionálnější a vhodnější.

Lze shrnout, že vládní Novela v případě protestu spíše než by zlepšila aplikaci protestu, vytvořila nové výkladové problémy, které bude muset nauka a judikatura vyřešit. Na základě

²⁰⁰ Tzv. odepření spravedlnosti.

²⁰¹ LAVICKÝ: *Důkazní břemeno* ..., s. 220.

²⁰² Určité zpřísnění jde vidět v případě nové výjimky, která lépe postihuje situace, kdy se společník nezúčastní zasedání z jakéhokoliv důvodu.

²⁰³ Důvodová zpráva k Novele, zvláštní část, str. 166, § 192.

²⁰⁴ Příčemž Novela tuto autonomii ještě více posílila. Viz KNĚŽÍNEK, Jan. *Stenoprotokol ze dne 6. března 2019, 27. schůze, 1. čtení k Novele* [online]. Poslanecká sněmovna, 8. volební období, od 2017 [cit. 14. června 2021]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027078.htm> - r3.

uvedeného proto navrhuji, aby zákonodárce napříště umožnil i akciovým společnostem rozhodnout se, zda si ve svých stanovách upraví možnost vyloučení podání protestu.

Zároveň by bylo vhodné novelizovat znění § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 tak, aby nově znělo: „(...) *nebyl-li proti usnesení valné hromady podán odůvodněný protest, ledaže protest nebyl podán ze závažného důvodu.*“ Tedy nahradit činný rod rodem trpným. Nicméně tento nedostatek lze překlenout na základě teleologického a subjektivně historického výkladu, a tedy se nejedná o tak zásadní problém, jaký byl nastíněn výše.

Závěr

Práce ověřila v úvodu vytyčené hypotézy následujícím způsobem. První stanovená hypotéza předpokládala pouze dva materiální předchůdce dnešního institutu – odpor a námitky. Pro její účely byly vymezeny obecné materiální znaky, mezi které autor zařadil: (1) právní jednání v dnešním pojetí, (2) smysl a účel institutu, (3) funkci a (4) osobu oprávněnou k podání protestu, které je tímto založena aktivní věcná legitimace v soudním řízení o vyslovení neplatnosti usnesení.

V kapitole druhé se autor zabýval i protestem dle ObchZ, který však nebyl shledán za materiálního předchůdce dnešního institutu, jelikož naplňoval pouze znak smyslu a účelu a funkci důkazní. Mimoto se s dnešním protestem shoduje pouze v pojmenování. Na základě naplnění obecných materiálních znaků v případě odporu a námitek autor došel k závěru, že první hypotéza je potvrzena, a proto mohl autor přistoupit ke zodpovězení výzkumných otázek.

Při analýze a výkladu protestu ve třetí kapitole bylo potvrzeno, že dobové právní závěry jsou z převážné většiny aplikovatelné i dnes. Jeden z právních závěrů byl, že samotné hlasování proti usnesení nelze považovat za podání protestu v dnešním slova smyslu. Vzhledem k novému znění zákonné výjimky bylo poukázáno na rozhodnutí NSČSR, které se zabývalo situací náhlého ukončení zasedání ze strany předsedy valné hromady. Závěr soudu autor převzal pouze částečně a uvedl, že pokud společník o vadě ví a je zde reálná možnost podat protest dodatečně tak, aby byl schopen stále naplnit svůj účel, měl by na vadu upozornit v souladu s principem poctivosti. Zmínil však, že není možné, aby jednání předsedy valné hromady šlo k tíži společníka, neboť by se jednalo o jeden z případů spadajících pod zákonnou výjimku.

Naopak nelze převzít dobové právní závěry včasnosti podání námitek, které mohl člen oznámit dodatečně v zákonné propadné lhůtě jednoho měsíce, díky níž měl člen možnost dodatečně posoudit, zda uplatní své právo, či nikoli. Jednalo se však o zásadní odklon od preventivní funkce, která byla tímto značně potlačena. Úprava ZOK je v tomto sice přísnější, nicméně lépe plní účel institutu. Při horizontálním přenášení právních závěrů je třeba myslet též na Novelu, kvůli níž nelze užít právních závěrů ohledně nutnosti zaprotokolování obsahu protestu do zápisu. Nově se posuzuje pouze faktický stav.

Druhá hypotéza práce předpokládala vhodnou inspiraci v německé a slovenské právní úpravě, ale byla potvrzena pouze částečně. Autor nicméně mohl přistoupit ke zodpovězení výzkumných otázek s ní souvisejících.

Autor nepovažuje slovenskou právní úpravu za vhodný inspirační zdroj. Považuje totiž protest tak, jak je chápán v OBZ, tedy za zbytečný formalistický nástroj, který bezdůvodně zvýhodňuje akcionáře, který se nezúčastnil z jakéhokoliv důvodu valné hromady, na úkor akcionáře, který se v souladu se zásadou *vigilantibus iura* účastnil a dohlížel nad zákonností a nad

dodržováním jeho práv na zasedání valné hromady. Zvýhodnění vidí především ve skutečnosti, že v případě zjištěných vad musí zúčastněný akcionář aktivně požádat o zaprotokolování protestu do zápisu, ať už osobně, nebo v zastoupení. Pouze v takovém případě může být úspěšný v soudním řízení, což *a contrario* nepřítomného akcionáře nebo společníka v s. r. o. netíží. Úprava neobsahuje žádné výjimky, jež by tuhle nerovnost alespoň částečně napravily. Z rozhodnutí, která byla předmětem komparace, nebylo zřejmé, zda soudy přistupují k protestu jako k institutu, jehož účelem je zamezit vzniku vadnému rozhodnutí. Ba naopak se lze důvodně domnívat, že k němu soudy přistupují pouze jako k formální podmínce, kterou je třeba ze zákona splnit, aniž by bylo přihlédnuto k případnému účelu a funkci protestu. Nelze učinit závěr, že v případě OBZ je návrh na vyslovení neplatnosti chápán až jako krajní prostředek. Z toho důvodu bylo ve třetí kapitole jen poukázáno na některá rozhodnutí slovenské judikatury s uvedením, zda zastává shodný, či odlišný názor.

Německou úpravu v akciovém zákoně má autor na rozdíl od slovenské právní úpravy za použitelnou. Vzhledem k novému znění zákonné výjimky uvedené v § 192 odst. 2 ZOK a § 424 odst. 1 ZOK autor soudí, že se lze významně inspirovat úpravou § 245 bod 2 AktG, a nastínil možné situace, které bude možné subsumovat pod zákonnou výjimku. Současně bylo upozorněno na nemožnost převzetí právních závěrů týkající se korespondenčního hlasování dle § 118 odst. 2 AktG z důvodu odlišného zákonného znění.

Autor práce se též zabýval zákonnou změnou, jež umožnila vyloučit institut protestu ve společenské smlouvě pouze pro společníky v s. r. o. Autor v tomto případě upozornil na možný šikanózní výkon práva, proto navrhuje analogické užití § 192 odst. 2 ZOK a výjimky zde uvedené. Autor současně došel k závěru, že z důvodu vědomé mezery není možné užít dotváření práva v podobě analogie pro a. s, nicméně poukazuje na zbytečnou diferenciaci obou ustanovení § 192 ZOK a § 424 ZOK, která jsou nejen shodného znění, ale zejména shodného smyslu a účelu. Proto navrhuje, aby zmíněný neracionální nedostatek byl napraven v budoucí novele zákona.

Jako druhou změnu navrhuje v případě § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 ZOK tak, aby nově paragrafovaná ustanovení zněla „(...) *nebyl-li proti usnesení valné hromady podán odůvodněný protest, ledaže protest nebyl podán ze závažného důvodu.*“ Nejedná se však o zásadní výkladový problém, spíše jen stylistický, který autor navrhuje překlenout pomocí teleologického a subjektivně historického výkladu.

Autor diplomové práce nepovažuje Novelu v celkovém souhrnu za dostačující. Krom návrhů výše uvedených na případnou změnu nesouhlasí s širokým pojetím zákonné výjimky. Bude totiž otázkou, jak se k výkladu pojmu postaví judikatura, jelikož důvodová zpráva není závazným předpisem, jímž by se musela řídit. Lze se domnívat, že zákonodárce se měl spíše inspirovat

německou právní úpravou a doktrínou a jasně formulovat zákonné výjimky a zbytek ojedinělých případů ponechat na rozhodnutí soudu *ad hoc* než zvolit širokou výjimku. Tímto by se docílilo větší právní jistoty, než je tomu v případě neurčitého právního pojmu.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

DAVID, Hans-Joachim, BREUER, Christian. *Gesellschaftsrecht/Wettbewerbsrecht* [online databáze]. Baden-Baden: Nomos, 2016 [cit. 1. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

DVOŘÁK, Tomáš. *Družstevní právo*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, 414 s. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 696 s.

FILIP, Václav, FYRBACH, David. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 616 s.

HELEŠIC, František. *Základy teorie evropského a českého družstevního práva*. Praha: C. H. Beck, 2009, 395 s. Dostupné z: databáze Kramerius pro VŠ Národní knihovny ČR.

HERMANN-OTAVSKÝ, Karel. *Všeobecný zákoník obchodní a pozdější normy obchodního práva v zemích historických: Díl 1*. Praha: Československý Kompas, 1929, 1254 s.

PRIESTER, Hans-Joachim, MAYER, Dieter, WICKE, Hartmut. *Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts: Band 3. Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [online databáze]. 5. přepracované vydání. München: C. H. Beck, 2018 [cit. 30. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

RANDA, Antonín. *Soukromé obchodní právo rakouské (1908)*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2008, 345 s. Dostupné z: databáze Kramerius pro VŠ Národní knihovny ČR.

ŘÍMALOVÁ, Olga, HOLEŠOVSKÝ, Josef. *Družstva*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, 516 s. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Komentáře

ALTMEPPEN, Holger. *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung* [online databáze]. 10. vydání. München: C. H. Beck, 2021, [cit. 6. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a kol. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, 922 s.

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl II, § 93 - § 175*. Praha: Polygon, 2002, 851-1743 s.

- GOETTE, Wulf, HABERSACK, Mathias. *Münchener Kommentar zum Aktiengesetz: Band 4. §§ 179-277* [online databáze]. 5. vydání. München: C. H. Beck, 2021 [cit. 25. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.
- GRIGOLEIT, Christoph a kol. *Aktiengesetz* [online databáze]. 2. vydání. München: C. H. Beck, 2020, [cit. 26. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.
- HEJDA, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, 784 s.
- HENSSLER, Martin a kol. *Beck-online. GROSSKOMMENTAR: Aktiengesetz*. [online databáze]. München: C. H. Beck, 2021, aktualizováno k 1. červnu 2021 [cit. 26. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.
- HENSSLER, Martin, STROHN, Lutz a kol. *Gesellschaftsrecht* [online databáze]. 5. vydání. München: C. H. Beck, 2021 [cit. 15. července 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.
- KOCH, Jens, HÜFFER, Uwe. *Aktiengesetz* [online databáze]. 15. vydání. München: C. H. Beck, 2021 [cit. 15. července 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de
- KOŽIAK, Jaromír a kol. *Notářský řád. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 568 s.
- HÖLTERS, Wolfgang a kol. *Aktiengesetz* [online databáze]. 3. vydání. München: C. H. Beck, 2017 [cit. 6. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.
- LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, 1608 s.
- LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, 1264 s.
- LASÁK, Jan, DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2021, 2628 s.
- LAVICKÝ, Petr. *Důkazní břemeno v civilním řízení soudním*. Praha: Leges, 2017, 272 s.
- LAVICKÝ, Petr a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Řízení nesporné. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 1012 s.
- MELZER, Filip. *Metodologie nalézáni práva. Úvod od právní argumentace. 2.vydání*. Praha: C. H. Beck, 2011, 296 s.
- MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol. *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419-654*. Praha: Leges, 2014, 1264 s.

PATSCH, Hugo a kol. *Společnost s omezeným ručením podle zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z.* Praha: nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1934, 854 s.

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2017, 3053 s.

POKORNÁ, Jarmila, KOVAŘÍK, Zdeněk, ČÁP, Zdeněk a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer, 2009, 1115 s.

RABAN, Přemysl a kol. *Obchodní zákoník. 5. doplněné vydání.* Praha: Eurounion, 2007, 766 s.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2017, 1128 s.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, 1316 s. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II. 2. vydání.* Praha: C.H. Beck, 2009, 2321 s. Dostupné z databáze: beck-online.cz.

Odborné články

BÍLÝ, Antonín. O společnosti s o. r. vůbec, zejm. o žalobě, aby usnesení společníků bylo prohlášeno za zmatečné. *Právnické rozhledy*, 1907, roč. VIII, č. 16, s. 169-171.

DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Rozhodování per rollam v akciové společnosti. *Jurisprudence* [online databáze], 2020, č. 5 [cit. 23. června 2021]. Dostupné z: databáze noveaspi.cz.

DVOŘÁK, Tomáš. Neplatnost usnesení členské schůze družstva. *Právní rozhledy* [online databáze], 2002, č. 2 [cit. 11. května 2021]. Dostupné z databáze: beck-online.cz.

FABBENDER, Karl-Josef. Die Hauptversammlung der Aktiengesellschaft aus notarieller Sicht. *Rheinische Notar-Zeitschrift* [online databáze], 2009, roč. 8, č. 9 [cit. 23. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

CHOVANCOVÁ, Kateřina. Protest proti usnesení valné hromady. *Obchodněprávní revue* [online databáze], 2017, č. 3 [cit. 2. července 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

JOSKOVÁ, Lucie. Napadení usnesení valné hromady společníkem podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue* [online databáze], 2013, č. 2 [cit. 2. července 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

SADECKÝ, Lukáš. Institut protestu v kapitálové společnosti po novele zákona o obchodních korporacích. *Ad Notam* [online databáze], 2020, č. 1 [cit. 11. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

STEINMEYER, Roland, SEIDEL, Thorsten. Das Verhältnis von Anfechtungs – und Nichtigkeitsklagen im Recht der Aktiengesellschaft und GmbH. *Deutsches Steuerrecht* [online databáze], 1999, roč. 37, č. 50 [cit. 6. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

ŠTENGLOVÁ, Ivana. Lze odejmout zákonem přiznaná práva, aneb kdy přestává být akcie akcií? *Bulletin advokacie* [online databáze], 2017, č. 12 [cit. 13. července 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Právní předpisy

Česká republika

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 58/1906 ř. z., o společnostech s ručením obmezeným, ve znění zákona č. 243/1949 Sb.

Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého.

Zákon č. 76/1920 Sb., o inkorporaci kraje Hlučínského.

Zákon č. 271/1920 Sb., kterým se rozšiřuje platnost zákona ze dne 6. března 1906, č. 58 ř.z., o společnostech s ručením obmezeným, na Slovensko a Podkarpatskou Rus a pozměňují ustanovení §§ 115 a 116 tohoto zákona.

Nařízení vlády Československé republiky č. 321/1920 Sb., kterým se upravuje správa veřejná mimo soudní správu a rozšiřuje působnost československých zákonů a nařízení z oboru oné správy na Hlučínsku.

Zákon č. 243/1949 Sb., o akciových společnostech.

Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona 509/1991 Sb.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 428/2011 Sb.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb.

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

Usnesení Vlády České republiky č. 188/1998 (UV), o Legislativních pravidlech vlády.

Zákon č. 370/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona 458/2016 Sb., a další související zákony.

Evropská unie

Směrnice EU 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.

Slovenská republika

Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2001 Z. z., kterým se mění a doplňuje Obchodný zákonník.

Spolková republika Německo

Zákon Spolkové republiky Německo č. 24/1892 RGBI., Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon Spolkové republiky Německo č. 48/1965 BGBl., Aktiengesetz, ve znění pozdějších předpisů.

Důvodové zprávy

Důvodová zpráva k zákonu č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník.

Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Soudní rozhodnutí

Česká republika

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 20. září 1921, sp. zn. Rv I 278/21 (Vážný č. 1186).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 28. června 1922, sp. zn. Rv II 176/22 (Vážný č. 1747).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 29. listopadu 1922, sp. zn. Rv I 238/22 (Vážný č. 2061).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 21. června 1946, sp. zn. Rv II 27/46 (č. 101/1946 Sb. rozh. obč.).

Nález Ústavního soudu ze dne 19. ledna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 15/93 (č. 3/1993 USn.).

Nález Ústavního soudu ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 46/1993 USn.).

Nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97 (č. 163/1997 USn.).

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. ledna 2004, sp. zn. 7 Cmo 89/2003.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. dubna 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. června 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. července 2006, sp. zn. 1 Ao 1/2006 (č. 968/2006 Sb. NSS).

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. července 2008, sp. zn. 30 Cdo 3286/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Odo 1060/2006.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. června 2009, sp. zn. 7 Cmo 547/2008.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. září 2009, sp. zn. 7 Cmo 10/2009.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. června 2010, sp. zn. II. ÚS 1269/10.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2011, sp. zn. 4 Ao 1/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. května 2011, sp. zn. 29 Cdo 65/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. ledna 2012, sp. zn. 29 Cdo 241/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. prosince 2012, sp. zn. 29 Cdo 743/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. listopadu 2013, sp. zn. 29 Cdo 1110/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. února 2014, sp. zn. 29 Cdo 2712/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. dubna 2014, sp. zn. 29 Cdo 1068/2014.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. září 2014, sp. zn. 30 Cdo 1994/2014.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. března 2017, sp. zn. 29 Cdo 178/2017.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. září 2017, sp. zn. 14 Cmo 122/2016.

Nález Ústavního soudu ze dne 15. srpna 2018, sp. zn. II ÚS 131/18 (č. 137/2018 USn.)

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. října 2018, sp. zn. 7 Cmo 167/2017.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. října 2017, sp. zn. 7 Cmo 31/2017.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. října 2017, sp. zn. 27 Cdo 2065/2017.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. června 2018, sp. zn. 5 Cmo 49/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. července 2018, sp. zn. 29 Cdo 3307/2016.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. srpna 2018, sp. zn. 7 Cmo 201/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. října 2018, sp. zn. 27 Cdo 1499/2017.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 14 Cmo 42/2017.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. března 2019, sp. zn. 5 Cmo 228/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. března 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017 (č. 9/2020 Sb. rozh. civ.).

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 24. dubna 2019, sp. zn. 55 Cm 208/2018.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. června 2019, sp. zn. 14 Cmo 328/2018.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. října 2019, sp. zn. 8 Cmo 158/2019.

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. října 2019, sp. zn. 74 Cm 121/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. prosince 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 10. března 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.

Nález Ústavního soudu ze dne 12. ledna 2021, sp. zn. Pl. ÚS 21/19.

Slovenská republika

Usnesení Krajského soudu Košice ze dne 28. února 2013, sp. zn. 3 Cob/207/2011.

Rozsudek Okresního soudu Martin ze dne 21. května 2014, sp. zn. 18 Cb/146/2013.

Rozsudek Krajského soudu Prešov ze dne 25. února 2016, sp. zn. 3 Cob/56/2014.

Rozsudek Krajského soudu Nitra ze dne 19. ledna 2017, sp. zn. 26 Cob 78/2016.

Rozsudek Okresního soudu Martin ze dne 7. listopadu 2018, sp. zn. 18 Cb/94/2018.

Rozsudek Krajského soudu Nitra ze dne 17. ledna 2019, sp. zn. 9 Co 7/2018.

Rozsudek Krajského soudu Nitra ze dne 8. října 2020, sp. zn. 26 Cob/43/2020.

Spolková republika Německo

Rozhodnutí Zemského soudu Ingolstadt ze dne 12. června 1990, sp. zn. HKO 763/89.

Rozhodnutí Zemského soudu Frankfurt nad Mohanem ze dne 30. dubna 2004, sp. zn. 3/9 O 107/03.

Rozhodnutí Vyššího zemského soudu Thüringen ze dne 22. února 2006, sp. zn. 6 U 968/05.

Rozhodnutí Spolkového nejvyššího soudního dvora Německa ze dne 24. března 2016, sp. zn. II ZB 32/15.

Rozhodnutí Zemského soudu Mnichov I ze dne 14. prosince 2017, sp. zn. 5 HK O 17464/16.

Rozhodnutí Vyššího zemského soudu Düsseldorf ze dne 19. dubna 2018, sp. zn. I-6 W 2/18.

Rozhodnutí Vyššího zemského soudu Mnichov ze dne 4. července 2018, sp. zn. 7 U 131/18.

Internetové zdroje

Důvodová zpráva k zákonu č. 500/2001 Zb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákoník. [online]. najpravo.sk, 2015 [cit. 27. dubna 2021]. Dostupné z: <https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2001/500-2001-z-z.html>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 58/1906 ř. z., zákon o společnostech s ručením obmezeným [online]. alex.onb.ac.at, 1904 [cit. 27. dubna 2021]. Dostupné z: <https://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=sph&datum=0017&page=4061&size=45>.

Usnesení ústavně právního výboru č. 89 ze dne 1. prosince 2011 k vládnímu návrhu zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) [online]. Poslanecká sněmovna, 6. období, 2010–2013 [cit. 20. června 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=363>>.

KNĚŽÍNEK, Jan. *Stenoprotokol ze dne 6. března 2019, 27. schůze, 1. čtení k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)* [online]. Poslanecká sněmovna, 8. volební období, od 2017 [cit. 14. června 2021]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027078.htm> - r3.

Ostatní

JANOŠEK, Vladimír. Poznámka k usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 14 Cmo 42/2017. *Obchodněprávní revue* [online databáze], 2019, č. 3 [cit. 21. června 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Shrnutí

Předkládaná diplomová práce má za cíl podrobnou analýzu protestu jako hmotněprávní podmínku na dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady doplněnou o normativní prvky. Práce hledá možnou inspiraci v historických institutech, které znal český právní řád, pro výklad současného znění protestu. Není opomenuta ani novela zákona o obchodních korporacích, která zkoumaný institut do značné míry ovlivnila. Současně reaguje na výkladové problémy s ní spojené, na které se snaží nalézt řešení v souladu s metodologií práva. Zároveň hledá možnou inspiraci v německé a slovenské úpravě protestu a snaží se nalézt použitelné právní závěry pro českou právní úpravu.

Práce je rozdělena na pět kapitol včetně úvodu a závěru. První kapitola se zabývá teoretickým vymezením protestu v české, německé a slovenské právní úpravě. Ve druhé kapitole je vymezena geneze protestu. Současně jsou zde uvedeny historické instituty, u kterých se zkoumá naplnění obecných znaků protestu. Ústředním motivem třetí kapitoly je podrobná analýza protestu podle zákona o obchodních korporacích. Není opomenuta ani Novela, která institut do značné míry ovlivnila. Pro vyřešení výkladových otázek jsou mimo jiné využity německé právní závěry.

Klíčová slova

Protest, generální protest, blanketní protest, protest v německém akciovém zákoně, protest ve slovenském obchodním zákoně, odpor, námítky, dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady, valná hromada, zákon o obchodních korporacích

Abstract

The present thesis aims at a detailed analysis of objection as a prerequisite for filing an action for invalidation of the resolution of the general meeting supplemented by normative elements. The thesis looks for possible inspiration in the historical institutes known to the Czech legal order for the interpretation of the current wording of the objection. The amendment of the Commercial Corporations Act, which has influenced the examined institute to a large extent, is not omitted. At the same time, it responds to the interpretative problems associated with it, to which it tries to find a solution in accordance with the methodology of law. At the same time, it looks for possible inspiration in the German and Slovak regulation of objection and tries to find applicable legal conclusions for the Czech legislation.

Diploma thesis is divided into five chapters, including the introduction and the conclusion. The first chapter deals with the theoretical definition of the objection in the Czech, German and Slovak legislation. The second chapter is focused on the genesis of objection. Also, the fulfillment of the general features of the objection in the historical institutes is examined. The main theme of the third chapter is the detailed analysis of objection under the Commercial Corporations Act. The Amendment which influenced the institute to a large extent is not left out. Among other things, the German legal conclusions are used in order to resolve the issues of interpretation.

Keywords

Objection, general objection, objection without reasons, objection in the German Stock Corporation Act, objection in the Slovak Business Corporation Act, action for invalidation of the resolution of the general meeting, general meeting, Czech Business Corporation Act